

Másfélszáz év zenével és oktatással Esztergomban

Stipkovits Fülöp: Az esztergomi zeneoktatás elmúlt másfélszáz éve című könyvének bemutatója az Esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban

Az 1928-ban alapított Esztergomi Zeneiskola, fennállásának 90 éves jubileumi évfordulója kapcsán 2018-ban számos kiemelt rendezvény kapcsolódik a város zenei tradíciójához. Ebbe a sorba illeszkedett a 2018. március 5.-én az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola Alapítványa és a Helischer József Városi Könyvtár közösen megrendezett *Stipkovits Fülöp: Az esztergomi zeneoktatás elmúlt másfélszáz éve -fejezetek a királyváros zenei életéből-* című könyvének bemutatója. A megjelent vendégeket Kovátsné Várady Eszter, a Helischer József Városi Könyvtár igazgatója köszöntötte. Völner Pál az Igazságügyi Minisztérium államtitkára, a terület országgyűlési képviselője elmondta személyes élményeit a Zeneiskoláról, majd

Romanek Etelka Esztergom Város polgármestere köszöntötte az egybegyűlteket. Bánhidya Vajk moderátor ezúttal Stipkovits Fülöp szerzővel, Reményi Károly nyugalmazott zeneiskolai igazgatóval és Udvardyné Pásztor Ágnes jelenlegi igazgatóval beszélgetett. A könyvbemutatót a Balassa Bálint Vegyeskar és a Strigonia Vonósnégyes előadásai színesítették. A szerző, Stipkovits Fülöp jelenleg az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola szolfézsztanára és igazgatóhelyettese, igen tekintélyes 394 oldalas könyve nagyszabású történeti áttekintést ad az esztergomi zeneoktatás elmúlt másfélszáz évéről.

A könyv gazdag és tanulságos keresztmetszetet ad a térség és Magyarország zenei életének, ill. zeneoktatásának kibontakozásáról. Esztergom kitörölhetetlenül tette le névjegyét hazánk kulturális, egyházi és nemzeti identitásának kialakulásában. A pezsgő szellemi és gazdasági környezet kedvezett az olyan haladó és innovatív kezdeményezéseknek, melyek országos szinten előremutató példát jelentettek. A XIX. század országos dalármozgalmától kezdve egy olyan fejlődési folyamat képe vetül szemünk elé, mely országos viszonylatban is jelentős epizódjai a magyar zeneoktatás kibontakozásának.

Az esztergomi zeneoktatás másfélszáz évének bemutatása nemcsak helytörténeti szempontból érdekes, hanem fejezeteiben olyan egyetemes pedagógiai értékek tárulnak szemünk elé, melyek országos, sőt nemzetközi viszonylatban is hasznosítható közösségfejlesztési példaként állhatnak előttünk. A könyv elsősorban nem csak pedagógusoknak vagy helytörténeti kutatóknak, hanem a köz ügyeire hatást kifejtő polgármesternek, az iskola pedagógiai programjára befolyással bíró iskolaigazgatónak, a gyermeke boldogulását szem előtt tartó szülőnek vagy a köznevelés fejlesztésének irányvonalát kijelölő minisztériumi tisztségviselőnek is szól. Maradandó nyomot hagyott Esztergomban és döntő mértékben formálta kulturális ka-

rakterét a Kodály Zoltán zenei nevelési eszméinek megismertetése végett évtizedeken át megrendezett **Dunakanyar Nemzetközi Nyári Egyetem**, a Szendrey-Karper László gitárművész által alapított **Nemzetközi Gitárfesztivál**, a **Nemzetközi Liszt Hét**, vagy a **Tavaszi Dalosünnep**. Megismerhetjük a város zenei együtteseit, kiemelkedő vezetőiknek az életpályáját. A könyv illusztrációkban rendkívül gazdag, meghívók, újságcikkek, évkönyvek, fényképek teszik személyessé a tanulmányt. A kötetet az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola zenei vonalon továbbtanuló növendékeinek névsora, a Zeneiskola vezetői és tanárainak névjegyzéke és 50 oldalas színes képmelléklet zárja. A kiadvány megvásárolható 2.300 Ft egységáron az Esztergomi Zeneiskola titkárságán, valamint a Helischer József Városi Könyvtárban.

„Sokkal fontosabb, hogy ki az énektanár Kisvárdán, mint hogy ki az Opera igazgatója. Mert a rossz igazgató azonnal megbukik. (Néha a jó is.) De a rossz tanár harminc éven át harminc évjáratból öli ki a zene szeretetét.”

Kodály Zoltán

<http://esztergomizeneiskola.hu/9-hirek/434-mar-kaphato-a-zeneiskola-frissen-megjelent-torteneti-konyve>

Tartalomjegyzék

Előhang (ajánlás az olvasónak) – **Prokopp Mária**

Preambulum – **Szőnyi Erzsébet**

Előszó – **Stipkovits Fülöp**

Esztergomi Dalárda 1863–1883

Esztergomi Dal- és Zenekedvelők Egyesülete 1883–1923

Turista Dalárda 1911–1949

Brenner Júlia Magán Zongoraiskolája 1902–1960

Államilag engedélyezett és városilag segélyezett zeneiskola 1928–1936

Államilag engedélyezett és városilag segélyezett zeneiskola 1937–1961

Esztergomi Városi Zeneiskola 1962–1990

Zenei együttesek a XX. század második felében

Esztergomi Főszékesegyház Kórusa

Labor MIM Balassa Bálint Vegyeskar

Dobó Katalin Gimnázium Kórusa

Monteverdi Kamarakórus

Szent István Gimnázium Kórusa

Ars Musica Kamarakórus

Városi Szimfonikus Zenekar

Strigonium Consort – Esztergomi Régizene Együttes

Esztergom zenei hagyományai a XX. században

Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem

Esztergomi Nemzetközi Gitárfesztivál

Tavaszi Dalos Ünnepek

Esztergomi Liszt Hét

Esztergomi Zenede 1990–2005

Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola 2005–

Coda – **Udvardyné Pásztor Ágnes**

Névsorok

Forrásjegyzék

Képmelléklet

Stipkovits Fülöp

**AZ ESZTERGOMI ZENEOKTATÁS
ELMÚLT MÁSFÉLSZÁZ ÉVE**

– fejezetek a királyváros zenei életéből –

Szerkesztette:
Stipkovits Fülöp, 2017

A könyv megjelenését támogatták

MAA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

Alapítvány, az Esztergomi Városi

Zeneiskola Támogatására

2500 Esztergom, Gesztenye fasor 12.

Telefon: +36 33 523 135

Email: esztergomizeneiskola@gmail.com

Honlap: www.esztergomizeneiskola.hu

ISBN: 978-615-00-0279-9

Tipográfiai tervezés és nyomdai előkészítés:

Udvardy Mihály

A nyomás és kötés a „Spori Print Vincze” Kft
nyomdájában készült.

Printed in Hungary

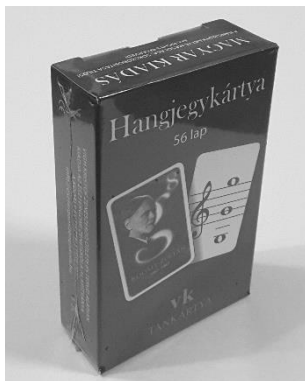
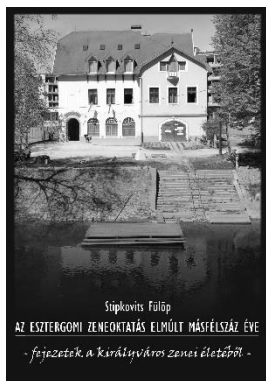
A könyv képanyaga, a könyvben szereplő újságcikkek, plakátok, az alábbi QR kód beolvasásával, közvetlenül elérhetők:

A Zsolt Nándor Zeneiskola programjairól, valamint az iskola életével kapcsolatos aktualitásokról az intézmény weboldalán tájékozódhatnak:

www.esztergomizeneiskola.hu

A Zeneiskola Alapítványának gondozásában megjelenő kiadványok megvásárolhatóak az iskolában: (2500 Esztergom, Gesztenye fasor 12.) illetve megrendelhetők emailben, valamint a zeneiskola honlapján.

Elérhetőségek:

web: www.esztergomizeneiskola.hu

Telefon: +36 33 523 135

email: info@esztergomizeneiskola.hu

esztergomizeneiskola@gmail.com

Stipkovits Fülöp

**AZ ESZTERGOMI ZENEOKTATÁS
ELMÚLT MÁSFÉLSZÁZ ÉVE**

– fejezetek a királyváros zenei életéből –

- 1991 -

Esztergom, 2017

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondok mindazoknak, akik szóbeli közléssel, írásaikkal, valamint egyéb észrevételeikkel segítették munkámat a könyv végső formába öntéséig vezető úton.

Baranyai Irén, Bazsó Krisztina, Beták Péter, Bordás-Magyar Eszter, Czifra Cecília, Czifra Erzsébet, Czakó Ferenc, Dunai László, Durzák Anna, Gáspár Csilla, Grób Lajos, Hornicsár Tihamér, Hunyadiné Nemes Emma, Hunyadi Zoltán, Klinda Magdolna, Klinda Mária, Kovács Andrea, Kovátsné Várady Eszter, K. Udvari Katalin, Lukács Livia, Márkus Péter, Mújdricza Ferenc, Pataky László, Pásztói Tamás, Pásztóiné Nádudvary Erika, Pífkó Péter, Prokopp Mária, Reményi Károly, Reményi László, Rózsár Brigitta, Sárosi Attila, Sáska Éva, Stróbl László, Szabó Tibor, Szőnyi Erzsébet, Udvardy Mihály, Udvardyné Pásztor Ágnes, Tamás Ida Mária, Varga Zsuzsanna, Vereckei Attila, Wildné Grób Mária

Alapítvány, az Esztergomi Városi Zeneiskola Támogatására

Déri Múzeum, Debrecen

Helischer József Városi Könyvtár, Esztergom

József Attila Megyei és Városi Könyvtár, Tatabánya

Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem – Kodály Intézet

Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára

Magyar Nemzeti Múzeum Balassa Bálint Múzeuma

Országos Széchényi Könyvtár

Tartalomjegyzék

Előhang (ajánlás az olvasónak) – Prokopp Mária	9
Preambulum – Szőnyi Erzsébet	11
Előszó – Stipkovits Fülöp	13
Esztergomi Dalárda 1863–1883	14
Esztergomi Dal- és Zenekedvelők Egyesülete 1883–1923	39
Turista Dalárda 1911–1949	55
Brenner Júlia Magán Zongoraiskolája 1902–1960	60
Államilag engedélyezett és városilag segélyezett zeneiskola 1928–1936	70
Államilag engedélyezett és városilag segélyezett zeneiskola 1937–1961	84
Esztergomi Városi Zeneiskola 1962–1990	108
Zenei együttesek a XX. század második felében	149
Esztergomi Főszékesegyház Kórusa	155
Labor MIM Balassa Bálint Vegyeskar	158
Dobó Katalin Gimnázium Kórusa	187
Monteverdi Kamarakórus	198
Szent István Gimnázium Kórusa	216
Ars Musica Kamarakórus	220
Városi Szimfonikus Zenekar	223
Strigonium Consort – Esztergomi Régizene Együttes	241
Esztergom zenei hagyományai a XX. században	245
Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem	245
Esztergomi Nemzetközi Gitárfesztivál	261
Tavaszi Dalos Ünnepek	272
Esztergomi Liszt Hét	276
Esztergomi Zenede 1990–2005	279
Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola 2005-	304
Coda – Udvardyné Pásztor Ágnes	325
Névsorok	327
Forrásjegyzék	340
Képmelléklet	345

Előhang – ajánlás az olvasónak

Esztergom, Magyarország első fővárosa, 1000 éves iskolaváros, kulturális központ, ahol a zene, mint a kultúra legmagasabb szintje, mindig fontos volt. Itt figyelt fel a magyar lány szép énekére a Velencéből, a zene mindenkori fellegvárából hazánkba, Esztergomba, Szent István király palotájába érkezett *Szent Gellért apát*, a nagyműveltségű bencés szerzetes. Az esztergomi primási székesegyház egyházi zenéje, az esztergomi rítus, amelynek színvonalát Dobszay László és Szendrey Janka kutatásai révén jól ismerjük, országos, sőt Európa-hírű volt. Az esztergomi Káptalani iskola magas szintű zenei műveltséget adott évszázadokon át.

Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár, a Bibliotéka állandó kiállításán mindenki láthatja azokat a középkori és reneszánsz kódexeket, amelyek megőrizték az Esztergomban énekelt gregorián dallamokat. A leghíresebb ezek közül *Bakócz Tamás bíboros primás graduáléja*. Az ő pompás reneszánsz kápolnájának, amelyet ma is láthatunk a Bazilikába beépítve, külön kórusa volt. S már korábban is, Mátyás király korában, Vitéz János primás esztergomi palotájában, a hatalmas ebédlőben – amelynek mérete a mai Vármúzeum Lovagtermének kétszerese volt – külön karzata volt a zenekarnak.

A 16. században *Claudio Monteverdi* is részt vesz az itáliai seregekkel Esztergomnak a mohamedán török hódítóktól való visszafoglalásában. Dalaival lelkesítette a katonákat! *Balassi Bálint* is lant kísérettel, énekelve adta elő a magyar lírai költészet első remekműveit, amelyek Esztergomban ma is elevenen élnek, igazi Isten- és Hazaszeretetre lelkesítenek!

A 17. század végén, a török uralom alóli felszabadulás után a jezsuiták alapították az első iskolát, amelyet a 19–20. században a bencés szerzetesek folytattak. 1950-től a ferencesek alapították meg a ma is működő gimnáziumukat. A lányok számára 1865-től a szatmári irgalmas-rendi nővérek iskolája adott színvonalas művészi képzést. 1842-től, 175 éve működik Esztergomban a tanítóképzés, amelynek hangsúlyos része a zenei oktatás!

1856. augusztus 31-én *Liszt Ferenc* vezényletével felcsendül az új székesegyházban a diadalmas *Esztergomi Mise*! Azóta van a Bazilikának jeles művész karnagyok által vezetett kórusa.

A folytatás már e könyv lapjain olvasható.

A Zene velünk születik. A Zene MINDENKIÉ. A magyar népnek van a legnagyobb népzenei repertoárja. Ne engedjük, hogy a gyermekeink az általános iskola után elhagyják a zenei műveltségük fejlesztését! Esztergom 1000 éves zenei múltja serkentsen mindnyájunkat a zenei továbbhaladásra! Igazi mély örömet csak a magasabb zenei szinten nyerhetünk! A harmonikus, boldog emberek életének szerves része a zene, amely a művészetek közül az első!

Esztergomban Brenner Júlia zongoratanár 1902-ben nyitotta meg az első, fővárosi szintű zeneiskoláját. 26 évi oktatási tapasztalat után, 1928-ban tette közzé írását a zenetanulás fontosságáról az Esztergom és Vidéke lapban: *A céltudatos zenei nevelés elsőrendű és nagyjelentőségű kulturális követelmény. A régi görögök a zenének erkölcs-finomító hatását elismerték és a zenét, mint nevelési eszközt alkalmazták. Orpheusról szól a monda, hogy énekével megindította a köveket és megszelídítette a vadállatokat... Amilyen fontos és szükséges, hogy minden ember olvasson és írjon, olyan szükséges és kívánatos, hogy **minden ember zeneértő és zenekedvelő legyen**, tudjon muzsikálni legalább azon a hangszerezen, melyet Teremtőjétől kapott: tudjon énekelni.* – olvashatjuk e könyv 4. fejezetének 9. oldalán.

E gondolatok MA is időszerűek!

Bízom Esztergom nagy 21. századi művészi fellendülésében, amelyhez az 1000 éves hagyomány mellett megvan a Zeneiskolában a színvonalas oktatói gárda. Nagy örömmel ajánlom a jelen kötetet minden kedves olvasónak.

Esztergom, 2017. július

Prof. Dr. Prokopp Mária

Brenner Júlia zongoratanár unokahúga

Preambulum

Jelen írásmű betekintést nyújt Esztergom zenei életébe, mely értékében messze felülmúlja a város területi nagyságát, elismerésre méltó tartalommal gazdagítván hazánk zene és művelődés történetét. Mint kagylóban a tenger, úgy ismerhető meg benne a teljes magyar kultúra, korok zenei világa. Királyok városa ez, nem főváros ugyan, de igen nagy múltú történelmi hely, ahol a hatalmas bazilika áll a vártán, és utcahosszat apró falusi-polgári házak sokasága sorakozik; arról a várfal, erről a Duna ezüstje öleli partját.

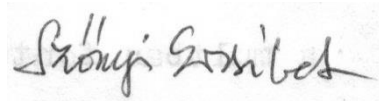
A zeneiskola 150 éves története szorosan összefügg a város életével. E könyv felsorakoztatja mindazokat, akik ebben a történetben a múltban fontos szerepet játszottak, valamint azokat, akik a közelmúltban és a jelenben formálják. Az oldalon felsorolt személyek jelentős részét e sorok írója a zeneiskola és a kórusélet színteréről személyesen ismerte, dicséretes munkájukat nagyra értékeli, bízva abban, hogy a következő nemzedék folytatja a megkezdett utat. Claudio Monteverdi, Balassi Bálint, Liszt Ferenc, Babits Mihály neve, szelleme erre kötelez.

Maradandó nyomot hagyott a város történetében a Kodály Zoltán zenei nevelési eszméinek megismertetése végett rendezett nemzetközi Nyári Egyetem (1967–2005), mely ma is él azon belföldi és külföldi résztvevőinek emlékezetében, akik jelen voltak. Ez a visszatérő esemény is része annak, hogy 2016-ban az UNESCO által elismert szellemi kulturális örökség megőrzését célzó legjobb gyakorlatok listájába bekerült a Kodály-módszer. A Mester szavai szerint: *„Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egy-kettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának. Csak az a mienk igazán, amiért megdolgoztunk, esetleg megszenvedtünk. A zene is csak úgy száll belénk, úgy él bennünk, ha munkával (gyakorlati zenéléssel) szántjuk fel lelkünket alája. [...] A zene célja nem az, hogy ítéletet mondjunk róla, hanem hogy táplálkozzunk vele. A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene világít be. A zene rendeltetése belső világunk jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése. A népek legendái isteni eredetűnek tartják. S ahol az*

emberi megismerés határait érjük, ott a zene még túlmutat rajtuk, olyan világba, melyet megismerni nem, csak sejteni lehet.” (Visszatekintés I. 156. oldal)

E gondolat üzenete jusson el minden olvasóhoz és szolgáljon útavalóul az utánunk következőknek.

Budapest, 2017. november

A handwritten signature in black ink, reading 'Szőnyi Erzsébet'. The script is cursive and fluid, with the first name 'Szőnyi' and the last name 'Erzsébet' clearly distinguishable.

Szőnyi Erzsébet

Előszó

Az esztergomi zeneoktatás elmúlt másfélszáz éves története gazdag és tanulságos keresztmetszetet ad a térség és Magyarország zenei életének, ill. zeneoktatásának kibontakozásáról. Esztergom, a magyar koronázó főváros, több évszázadon keresztül töltött be vezető szerepet nemcsak politikai, gazdasági, hanem kulturális téren egyaránt az ország életében. Esztergom kitörölhetetlenül tette le névjegyét hazánk kulturális, egyházi és nemzeti identitásának kialakulásában. A pezsgő szellemi és gazdasági környezet kedvezett az olyan haladó és innovatív kezdeményezéseknek, melyek országos szinten előremutató példát jelentettek. A XIX. század országos dalármozgalmától kezdve egy olyan fejlődési folyamat képe vetül szemünk elé, mely figyelemreméltó egyéni kezdeményezések és a maradandó értékteremtés jegyében országos viszonylatban is jelentős epizódjai a magyar zeneoktatás kibontakozásának.

Az esztergomi zeneoktatás másfélszáz évének dokumentálása és hiánypótló bemutatása nemcsak helytörténeti szempontból érdekes, hanem fejezeteiben olyan egyetemes pedagógiai értékek és nevelési elvek tárnak szemünk elé, melyek – korukat sokszor megelőzve – országos, sőt nemzetközi viszonylatban is hasznosítható oktatási, közösségfejlesztési példaként állhatnak előttünk. Ezen korabeli „jó gyakorlatok” és előremutató kezdeményezések közel 350 oldalas, gazdagon illusztrált könyvben való bemutatása különösen aktuális egy olyan időszakban, amikor az új nemzedékek nevelése során hatékony pedagógiai programok megvalósítására van szükség. A Kodály koncepcióra alapuló magyar zeneművészeti nevelés méltán világhírű. Kodály Zoltán pedagógiai koncepcióját immár Az UNESCO Emberiség Szellemi Kulturális Öröksége listára is felvették. A Kodály emlékévként 2017-ben Kodály Zoltán zeneszerző születésének 135. és halálának 50. évfordulójára emlékezünk. Ezen körülmények fényében időszerű Kodály pedagógiai hitvallásához kapcsolódó történeti hagyományok és zenepedagógiai gondolatok ill. történeti epizódok méltó dokumentálása és széles nyilvánosság elé tárása. Kodály Zoltán szavai szerint; „*A fa koronája oly magasra nő, amilyen mélyen fúródik gyökere a talajba.*” A könyvben bemutatott epizódokkal a kodályi iránymutatásokon alapuló művészeti nevelés Esztergomban és térségében eresztett „gyökereit” szeretném bemutatni.

A könyv elsősorban nem csak pedagógusoknak vagy helytörténeti kutatóknak, hanem – többek között – a köz ügyeire hatást kifejtő polgármesternek, az iskola pedagógiai programjára befolyással bíró iskolaigazgatónak, a gyermeke boldogulását szem előtt tartó szülőnek vagy a köznevelés fejlesztésének irányvonalát kijelölő minisztériumi tisztségviselőnek is szól. Ők azok, akik felelősséggel tartozva a jövő generációk életminőségéért – megismerve a magyar művészeti nevelés világhírű kezdeményezéseit és eredményeit – döntő mértékben segíthetik, hogy a gyökereket szem előtt tartva még hosszú évtizedeken át virágozzék a kodályi gondolat fájának lombkoronája.

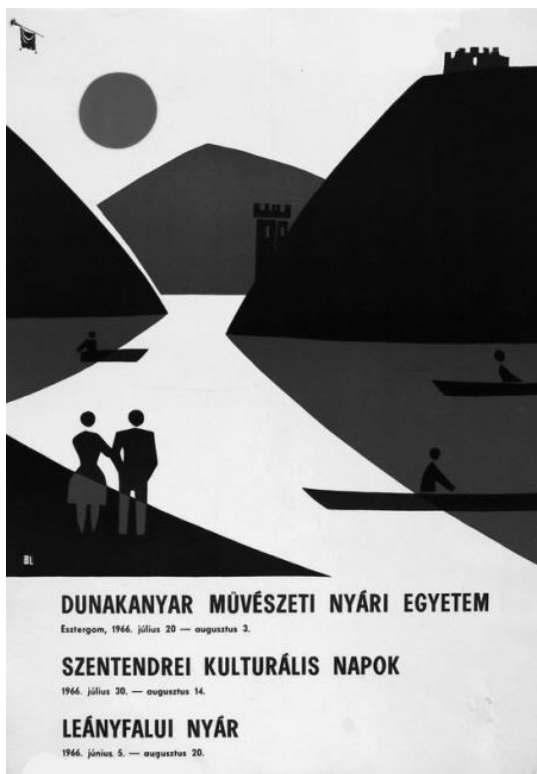
Esztergom Zenei hagyományai a XX. században

Az 1960-as évektől kezdődő kulturális fellendülés és Esztergom zenei életének pezsgése több nemcsak helyi, hanem országos szinten is kiemelkedő zenei hagyományt hívott életre a városban. A nemzetközi szinten is jegyzett, hosszú évtizedeken keresztül működő Dunakanyar Nyári Művészeti Egyetem és a Nemzetközi Gitárfesztivál mellett a Dalos ünnep hagyománya is a város kulturális identitásának alapját képezte. Esztergom történelemben betöltött kiemelt helyzetének eredménye a reneszánsz-humanista hagyományokra visszanyúló régi zenei tradíció és a Liszt Ferenc munkásságához kötődő hagyományok ápolása.

Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem

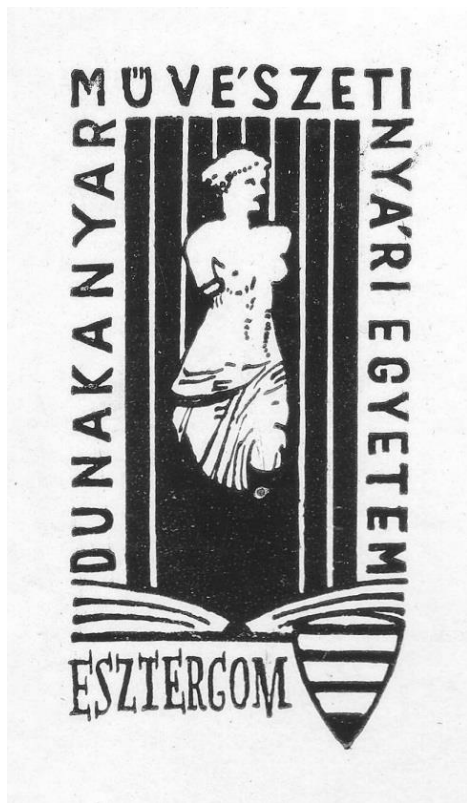
Esztergom zenei életének évről évre kiemelkedő országos, sőt nemzetközi hírnévre szert tevő eseményeként vált ismerté az 1965 óta minden évben megrendezésre kerülő Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem. A Szőnyi Erzsébet szakmai irányításával megrendezett tanfolyamok a következő célokat foglalták meg:

A Szabolcsi Bence Kossuth-díjas akadémikus vezetésével megvalósuló első két alkalom programjában még Bartók Béla és a XX. század zenéje szerepelt. 1967-ben Kodály Zoltán elvállalta a tanfolyam fővédnökségét és személyes közreműködésre is ígéretet tett. Kodály március 6-án bekövetkezett váratlan halála ellenére az 1967-es tanfolyam egészét a Kodály koncepciónak, a

magyar zenei nevelés legfontosabb szervezeti, tartalmi és módszertani kérdéseinek szentelték. A tanfolyam résztvevői ellátogattak a kecskeméti Kodály Iskolába is. A későbbiekben – megtartva a zenei tematikát – állandó jelleggel a „Kodály módszer” nemzetközi szemináriumára került megrendezésre, így az esztergomi nyári egyetem a modern zenei nevelés kérdéseinek kiemelkedő jelentőségű fórumává vált, amely évről évre egyre nagyobb számmal vonzotta ide a hazai és külföldi szakembereket egyaránt.

„Ezek, a világon sehol fel nem lelhető értékek közül mi a zenét kívántuk exportálni, de úgy, hogy – Kodály szavai szerint – a külföldiek jöjjenek ide. Bartók és Kodály nevének említésekor szerte a világon a XX. századi magyar zeneművészet ölt testet. És ez nem kis dolog! Ezzel nyári egyetemünk sajátos zenei arculata alakult ki.”¹

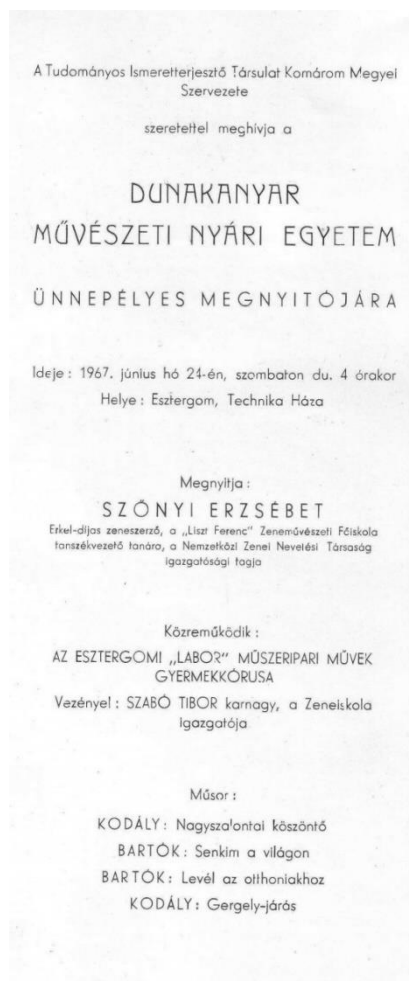

A nyári egyetem nemzetközi jelentőségét bizonyítja, hogy ez volt Magyarországon az első olyan kezdeményezés, amely itthon biztosított lehetőséget külföldi zenetanároknak, kórusvezetők számára Kodály zenei nevelési elveinek elméleti és gyakorlati megismerésére.

„A megyei TIT-program egyik legérdekesebb újdonságának ígérkezik a nyári szabadegyetem megrendezése Esztergomban. Az előkészítő munkához már most hozzákezdtek, hiszen ez a vállalkozás nem kis feladatokat jelent a társulat számára. Nyári szabadegyetemet eddig csak az olyan nagy egyetemi és tudományos múlttal rendelkező városok, mint Debrecen, Szeged, Veszprém rendeztek. Esztergom kulturális múltja, a Duna-kanyar természeti szépségei azonban alapot teremtenek a megyében is ehhez a vállalkozáshoz. Az első nyári szabadegyetem zenei profilú lesz. Jövőre emlékezik meg a zenei vi-

¹ A Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem kiadványa, 1984.

lág Bartók Béla halálának 20. évfordulójáról, s az esztergomi nyári egyetemen is elsősorban az évfordulóhoz kapcsolódó előadások, bemutatók hangzanak el. A szabadegyetemen zeneesztéták, tudósok közreműködésére számítanak, a hallgatók egy része pedig külföldi vendég lesz.”²

² Érdekes és gazdag TIT program – Nyári szabadegyetem Esztergomban. – *Komárom megyei Dolgozók Lapja* XIX. évfolyam 90. szám 1964. november 11.

Szőnyi Erzsébet – a szakmai program irányítója – beszédet tart 1967-ben a Dunakanyar Nyári Művészeti Egyetem megnyitóján

A színvonalas előadások és az azokat követő módszertani foglalkozások nagy elismerést váltottak ki a hallgatók körében. A külföldi résztvevők változatlanul érdeklődtek a Kodály-módszer hazai eredményei iránt. Az elsősorban német, angol, olasz és francia nyelven megtartott szekció előadások és a kötetlen beszélgetések tapasztalatai alapján a résztvevők – megismerve a magyar zenepedagógia eredményeit – hazájuk sajátos viszonyai között kívánták azokat gyakorlati munkájuk során alkalmazni. Különösen nagy hatást keltett a hallgatóságban az esztergomi ének-zenei tagozatú osztályok és gyerekcsoportok rendszeres szereplése a módszertani foglalkozásokon.

Az első években kb. 40-50 fő volt a résztvevők száma, mely később 80-100 főre emelkedett. Bár a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat szervezésében országosan közel 15-20, különböző témákkal foglalkozó nyári egyetem került rendszeresen megrendezésre, egyedül az esztergomi egyetem volt az, mely kifejezetten zenepedagógiai tematikára épült fel. Kodály Zoltán szellemében a magyarországi ének-zenei neveléssel és annak, a gyermek személyiségére történő hatásával foglalkozott. A Kodály-módszer iránti nagy nemzetközi érdeklődést tükrözte, hogy a résztvevők kétharmada rendszeresen „kapitalista” nyugati országokból érkezett.

Szabó Tibor, az Esztergomi Zeneiskola igazgatója vezényli a Labor MIM Gyemekkórust a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem 1967. évi programjában

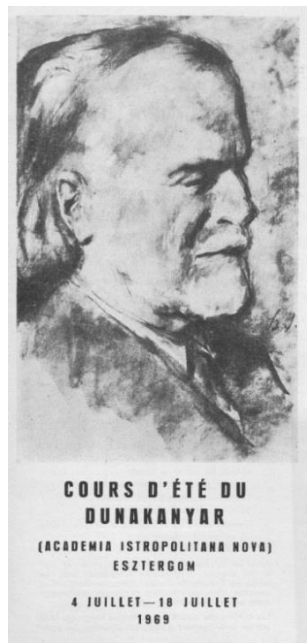
Az Esztergomi Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem elnevezése, az „*Academia Istropolitana Nova*” utalt Esztergom régi hagyományaira, melyet a nyári egyetem szellemi örökösként szándékozott továbbvinni. Az „*Academia Istropolitana*”-t a magyar humanizmus egyik legkiemelkedőbb képviselője, Vitéz János alapította 1465-ben Esztergomban. Működését azonban csak két évvel később, 1467-ben kezdte meg Pozsonyban. Létrehozásának előzményei pedig jóval korábbi időre nyúlnak vissza. Vitéz János már az 1440-es évek derekán, nagyváradi püspök korában olasz, lengyel, görög, német és magyar tudósokat, írókat és művészeket gyűjtött maga köré. Ez a lényegében olasz, magyar, lengyel humanista kör még jelentősebbé vált, amikor Vitéz János 1465-ben esztergomi érsek lett. Könyvtára már Váradon is gazdag volt, s hírért már ez időben is messze földön ismerték. Esztergomban nemcsak könyvtárát fejlesztette tovább, hanem építkezéseivel, festészeti és iparművészeti megrendeléseivel reneszánsz művészetünk felvirágoztatásának kezdeményezőjévé vált. Az egyetem alapításához szükséges engedélyt – Mátyás király kérése alapján – Janus Pannonius eszközölte ki II. Pál pápától, mikor a török elleni hadjárat támogatása érdekében Rómában járt 1465 tavaszán. Az egyetem alapításáról szóló engedélyt Vitéz János és Janus Pannonius nevére állították ki.

„Baráti szálak szövődnek...”

Reinhard Tschache feleségével együtt érkezett a Német Demokratikus Köztársaság fővárosából. Először járnak a nyári egyetemen. Amikor a fiatal egyetemi lektorral beszélgetni kezdtünk, alig válhattunk néhány szót – a hivatalos program miatt nem fejezhettük be az interjút. A program után megkerestük egymást. Kezében egy kottafüzetből kitépett lapot lobogtatott, s valamit magyarázott. Hol a tolmács? Vajon mi lehet azon a papírlapon? Kiderült, hogy időközben rendszerezte a nyári egyetemen szerzett tapasztalatait, azt meg is fogalmazta kerek mondatokban, hogy a beszélgetés folytatásakor ne kelljen keresgélnie a szavakat. Lássuk hát, mit kívánt elmondani nekünk Reinhard Tschache? Nagyon szemléletes betekintést nyújtanak a nyári egyetem foglalkozásai a magyar zenei oktatás egészébe. Rendkívül tanulságos volt amelynek keretében óvodás gyerekek is bemutatták tudásukat.

Bámulatos az a biztonság, amellyel a gyerekek a tantervi anyagot elsajátították. S láthatóan örömmel, kedvvel énekelnek, muzsikálnak. Szívükből jön a zene, s ez nagyon fontos. Másrészt viszont feltűnő a magyar zeneoktatás tudományos alapossága, s az oktatási rendszer felépítéséből következő folyamatosság. Sietve, szinte lelkendezve folytatja: – Jó a nyári egyetem programjának a megszervezése is. A foglalkozásokon minden nap láthattunk valami attrakciót is (így mondja), s jut idő az előadások meghallgatása és a Szőnyi Erzsébet vezette módszertani foglalkozások mellett kirándulásra, közös muzsikálásra, szórakozásra is. Nagyon lényegesnek tartom, hogy ezen a nyári egyetemen, mint nemzetközi fórumon; alkalom nyílik más országok zenetanáraival ismerkedni, nézeteinket kicserélni, sőt, közvetlenül megismerhetjük például egymás népdalait is. A közös zenélés összekapcsol, ebben a tekintetben közös a nyelvünk.”

„Szokatlanul segítőkész emberekkel találkoztam...

A hófehér tértitőn babráló finom fekete ujjak, szénfekete, göndör haj, vakítóan szép fogak, kivillanó rózsaszín íny – első pillantásra ez ragadja meg az embert Elneta A. Cooper-ben. Bájos közvetlensége, igéző, kislányos mosolya láttán el sem hinné az ember, hogy egyetemi tanár. Amikor az életkoráról érdeklődöm, diplomatikusan – mennyire jellemző a nőkre! – így válaszol: „Nem vagyok annyira fiatal, mint amennyire annak látszom.” Mégis, hadd áruljuk el, hogy a kanadai Alberta tartomány Calgary városában zenetanárokat képező Cooper kisasszony harmincegy éves. – Hogyan került el ide, az esztergomi nyári egyetemre? – Johnston professzor, a torontói egyetemről hívta fel a figyelmemet erre az előadássorozatra. Azt mondta, itt közvetlenül is tanulmányozhatom a Kodály-szisztémát. [...] – S szakmai tapasztalatai? – Nálunk már ismerős a Kodály-szisztéma, szakkönyv is foglalkozik vele. Mégis, megdöbbenve láttam, hogy már kiskorban milyen szép eredményeket lehet elérni ezzel a módszerrel. A részletek nem újak, de a rendszer, amelyben ezek összeállnak, nagyon hatásosak a zenei nevelés szempontjából. Már az első napokban kellemes benyomásokat szereztem a zenei kultúráról, s egészében igazolva látom a gyakorlatban is az eredményeket.”³

³ Academia Istropolitana Nova – A Duna-kanyar Művészeti Nyári Egyetem Életéből. – *Dolgozók Lapja* XXIII. évfolyam 170. szám 1968. július 21.

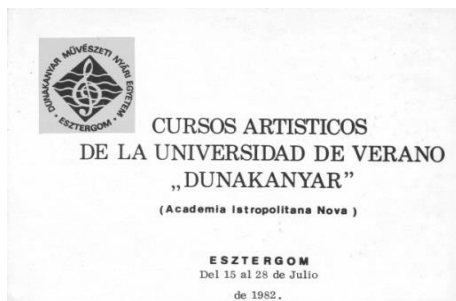

Az Egyesült Államokbeli Dana Hall Glee Club kórusának fellépése
a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem keretében – vezényel: Erdei Péter (1970)

Még Hispániából is

Tizenkét országból iratkoztak hallgatók a július 22-én nyíló Duna-kanyar művészeti nyári egyetemre. A többi között Csehszlovákiából, a Német Demokratikus Köztársaságból, Olaszországból, Kanadából, Belgiumból és Svájcban küldtek Esztergomba jelentkezési lapokat. Első ízben készülnek a már nyolcadszor megrendezendő esztergomi egyetemre Spanyolországból és Hollandiából.

Az idei stúdium a hagyományoknak megfelelően ismét a Kodály tanítása alapján kialakult magyar zenei neveléssel, a zenei anyanyelv használatával és az aktív zenéléssel foglalkozik. Kodály közvetlen munkatársa, Szőnyi Erzsébet Erkel-díjas zeneszerző, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára vezeti az egyetemet. Az előadásokat — amelyeket angolul, franciául és németül tolmácsolnak kiváló hazai zenepedagógusok, zeneesztéták tartják. A programot hangversenyek, műzeumlátogatások, találkozók és országjáró kirándulások tarkítják. (MTI)

1974-től – a korábbi tapasztalatokra alapozva – a nyári egyetem délelőttönként órarend szerint tartott foglalkozásai felölelték a Kodály-módszer gyakorlati elemeit: szolfézs, metodika, iskolai énektanítási gyakorlat, kórusgyakorlat, általános népzene, formai elemzés. A délutáni órák elfoglaltságát a külföldiek által bemutatott népzenei anyag Kodály-módszer szerinti feldolgozása, kamaraének-

Az Esztergomi Technika Háza/Zsinagóga 1968-ban

lés és a meghatározott irodalom alapján folytatott szakmai vita képezte. A kezdeti időszakban a Martos Flóra Leánykollégium adott szállást az egyetem résztvevőinek. A kollégium mellett az előadások helyszíne a Technika Háza (Zsinagóga), majd a Tanítóképző Főiskola épülete volt. Az eltelt idő alatt a tanfolyamot mindig valamilyen központi gondolat köré építették fel: Zenei nevelés Magyarországon (1967); Kodály kórusművészete (1969); Népzene, mai zene és a Kodály módszer (1971); Az iskola szerepe a zenei műveltség megalapozásában Kodály pedagógiai elvei alapján (1973); A gyermekek hallásának és zenei írás-olvasás készségének fejlesztése a Kodály-módszer szerint (1977).⁴A nyári egyetem a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) megyei szervezetének keretében működött, első szervezője és elindítója Hegedűs Rajmund, az esztergomi Tanítóképző Intézet tanára, majd Moharos József, a TIT megyei szervezetének titkára volt.

⁴ A Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem iratai (1965–1982) X.57.b. – Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Megyei Levéltára

A zenei program szakmai irányítója Szőnyi Erzsébet Liszt-díjas zeneszerző, a Zeneművészeti Főiskola tanára volt, aki nagy lelkesedéssel vezette sok éven keresztül a munkát. A nyári egyetem előadói között a magyar zenei élet olyan kiválóságai szerepeltek, mint Szabolcsi Bence Kossuth-díjas zenetörténész, Vargyas Lajos, Rajeczky Benjámin, Falvy Zoltán, Kroó György, Márkusné Natter-Nád Klára. Meglátogatta a nyári egyetem rendezvényeit Bartók Béláné Pásztory Ditta és Kodály Zoltánné is. A nyári egyetem programjához jelentős zenei bemutatások kapcsolódtak, melyeken részben az esztergomi zenei általános iskolai tagozat és az Esztergomi Zeneiskola énekes és hangszeres csoportjai tartottak. A programban a Balassa Bálint Vegyeskar mellett más esztergomi kórusok és hazai együttesek is közreműködtek.

A Dunakanyar Nyári Művészeti Egyetem résztvevői a Martos Flóra Középiskolai Leánykollégium előtt 1968-ban

Bemutató foglalkozás 1978-ban

MUSIC EDUCATORS JOURNAL

OFFICIAL MAGAZINE OF THE MUSIC EDUCATORS NATIONAL CONFERENCE

1201 SIXTEENTH STREET N.W., WASHINGTON, D.C. 20036, TEL. (202) 833-4245

DANUBE BEND Summer University, Esztergom, Hungary, will conduct a study program entitled "Folk Music, Contemporary Music, and the Kodály Method," July 2-15. The course, written and directed by Elisabeth Szonyi of the Liszt Academy of Music in Budapest, will consist of lectures, demonstrations, and the study of folk music, brought by foreign participants, according to the Kodály method. Sessions will be carried on in English, Hungarian, German, and French. Direct inquiries to the Secretary of the Danube Bend Summer University Course, Béke ter 16, Esztergom, Hungary. Applications must be received by May 15.

Labor MIM Balassa Bálint Vegyeskar 1977-ben, a Dunakanyar Nyári Művészeti Egyetem hallgatóinak adott hangversenyen

Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem Esztergomban

Tizenöt országból jöttek szolmizálni

Idén 15 ország 130 zenetanára szolmizál Esztergomban. (Bal oldalon) Szőnyi Erzsébet zeneszerző, művészeti igazgató megnyitja a nyári egyetemet. (Jobb oldali képünkön)

Hétfőn délelőtt Esztergomban, a Vitéz János Tanítóképző Főiskola otthont adó helyiségeiben megnyílt a TIT megyei szervezete rendezte Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem. A világszerte ismert és alkalmazott Kodály zeneoktatási módszer továbbadását szolgáló nyári kurzusra most 15 ország (Anglia, Belgium, Brazília, Dánia, Finnország,

Franciaország, Görögország, Kolumbia, Mexikó, Németország, Olaszország, Portugália, Spanyolország Tajvan és Magyarország) 130 zenepedagógusa jött el. Különösen örövendetes, egyben a Kodály-módszer továbbélésének garanciája is, hogy sok fiatal pályakezdő zenetanár vesz részt a találkozón.

(Folytatás a 2. oldalon.)

(Folytatás az 1. oldalról.)

A nyári egyetemet *Katona László*, a művészeti összejövétel titkára, majd *Bánhidai László*, az esztergomi városi önkormányzati képviselő-testület oktatási bizottsága elnöke nyitotta meg. Mindketten hasznos és sikeres esztergomi tartózkodást kívántak a muzsikuskoknak. A Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem művészeti igazgatója ismét *Szőnyi Erzsébet* ny. egyetemi tanár, zeneszerző, volt Kodály-növendék. Szőnyi Erzsébet elmondta, hogy 1965-ben, az első nyári összejövételen csak Bartók munkássága és zömmel előadások voltak napirenden

... A magyar zenetanítás-nevelés sajátos nemzeti arcát az esztergomi nyári egyetem számára még Kodály dolgozta ki, de az általa megvalósító 1967-es nyáron már halála miatt nem tudott jelen lenni.

Szőnyi Erzsébet szükségesnek látja, hogy mind több gyakorlati foglalkozás legyen Esztergomban. A könyveket, tanulmányokat mindenki megvásárolhatja — itt a megvalósítás a program.

A gyakorlati oktatást szolgálja a gyöngyösi énekzene tagozatos iskola gyermekkórusa. *Nagy Judit* tanárnő irányításával már hétfőn színes, oldott hangulatú légkört teremtettek.

A nyári egyetemen részt vevő valamennyi ország népdalából énekeltek. Több tagozaton folyik Esztergomban az oktatás és gyakorlat. *Székely Miklós* orgonaművész-tanár német, *Bollobás Boglárka* angol, *Takács László* olasz, *Ráplai Györgyi* francia és *Kauer Ágnes* spanyol nyelven vezeti kurzusait. Szólni kell az összejövétel tolmácsairól, akik mintegy zenei tanársegédek, *Nagy-György Marita* német, *Bálint Gábor* angol, *Pruzsinszki Györgyné* olasz, *Payer Istvánné* francia és *Berta Tibor* spanyol nyelven szolgálja az ismeretek maradéktalan továbbadását.

— csolnoki —

⁵ Tizenöt országból jöttek szolmizálni – 24 óra II. évfolyam 165. szám 1991. július 16.

„Hétfőn délelőtt ismét megnyitotta kapuit a zene egyeteme a 14 országból érkezett 123 zenepedagógus előtt, akik a magyar zeneoktatás rendszerét, módszertanát, a közismert »Kodály-módszert« érkeztek tanulmányozni. Mint a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetemet megnyitó Katona László ügyvezető igazgató elmondta, négy (spanyol, olasz, angol és francia) osztályban tanulhatnak Esztergom vendégei. Dr. Szőnyi Erzsébet zeneszerző, volt Kodály-növendék, a Magyar Kodály Társaság társelnöke az egyetemet megnyitó beszédében elmondta, idén különösen szép évfordulók vendégei és ünneplői a nyári egyetem hallgatói. 110 éve született és 25 éve halt meg Kodály Zoltán. A nagy magyar muzsikusz zenenevelési filozófiáját tanulmányozhatják nyaranként Esztergomban. A nyári egyetem megnyitóján, Nagy Judit tanárnővel az élen, a gyöngyösi ének- és zenetagozatos általános iskola gyermekei a kurzus vendégeinek országaiból énekeltek el egy-egy népdalt, miközben az adott ország kis zászlócskáját ragasztották az iskola jelképes táblájára. Lám, Kodály milyen nemzetközi – még a brazil szamba is remekül csengett a gyöngyösi ajkakon... A kilencszáz évvel ezelőtti olaszországi bencés barát, Guido, a torokgyík elleni fohász, a Szent János ima szavainak első szótagjaiból állította össze szolmizációs rendszert, azóta Kodályig sok minden történt a világban. Csak egyvalami örök: a zene időtlen szépsége. E szépség megvalósítói, őrt állói találkoznak most két hétig Esztergomban. [...]⁶

⁶ A zene egyeteme Esztergomban – 24 óra III. évfolyam 165. szám 1992. július 14.

A zene egyeteme Esztergomban

Hétfőn délelőtt ismét megnyitotta kapuit a zene egyeteme a 14 országból érkezett 123 zenepedagógus előtt, akik a magyar zeneoktatás rendszerét, módszertanát, a közismert „Kodály-módszert” érkeztek tanulmányozni.

Mint a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetemet megnyitó *Katona László* ügyvezető igazgató elmondta, négy (spanyol, olasz, angol és francia) osztályban tanulhatnak Esztergom vendégei. *Dr. Szőnyi Erzsébet* zeneszerző, volt Kodály-növendék, a Magyar Kodály Társaság társelnöke az egyetemet megnyitó beszédében elmondta, idén különösen szép évfordulók vendégei — és ünneplői a nyári egyetem hallgatói. 110 éve született — és 25 éve halt meg *Kodály Zoltán*. A nagy magyar muzsikusz zene-nevelési filozófiáját tanulmányozhatják nyaranként Esztergomban.

A nyári egyetem megnyitóján, *Nagy Judit* tanárnővel az élen, a gyöngyösi ének- és zenetagozatos általános iskola gyermekei a kurzus vendégeinek orszá-

A gyöngyösi gyermekek a Kodály-módszer gyakorlati alkalmazását példázzák Esztergomban

gaiból énekeltek el egy-egy népdalt, miközben az adott ország kis zászlócskáját ragasztották az iskola jelképes táblájára. Lám, Kodály milyen nemzetközi — még a brazil szamba is remekül csengett a gyöngyösi ajkakon...

A kilencszáz évvel ezelőtt az olaszországi bencés barát, *Guido*, a torokgyík elleni fohász, a Szent János-ima szavainak első szótag-

jaiból állította össze szolmizációs rendszert, azóta Kodályig sok minden történt a világban. Csak egy- valami örök: a zene időtlen szépsége. E szépség megvalósítói, őrtállói találkoznak most két hétig Esztergomban. A legnépesebb vendégkoszorú, a spanyoloké, professzornőjük, *Julia Valdoviono Saragosából*, szinte hazajáró lélek Esztergomban.

— csolnoki —

A csaknem 40 év alatt közel 4000 külföldi hallgató ismerhette meg a magyar iskolarendszert, a „magyar módszert”, ismerkedett a kultúrával a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem keretein belül. A nyári egyetem hallgatói az évek során valamennyi kontinensre eljutottak, s hírét vitték a Kodály-módszer által fémjelzett magyar zenepedagógiának.

„[...]Kodály zenei nevelési írásai utat mutatnak, és ma már nemcsak az egész magyar zenei nevelés alapját képezik, hanem a világ igen sok táján adaptációra készítették azokat, akik gondolataival intenzíven foglalkoznak. Mi is az a koncepció, amelyet Önök Kodály módszer néven ismernek? Alapja elsősorban az

a megállapítás, hogy a zenei nevelés az anyanyelv tanításával egyidejűleg, a kisgyermekkorban kell elkezdődjék. Miként a nyelv, a zene is lehet anyanyelv. Zsenge korban a gyermek a legfogékonyabb, ilyenkor énekléssel, játékkal, aktivitásának felkeltésével kell elkezdeni a zenére való nevelést, kell megalapozni a zenei anyanyelvet. [...]De nem elég a nyersanyag a népdal, a művek, módszer is kell hozzá, hogy a zenei nevelésben fel tudjuk használni. Olyan oktatási módszert kellett tehát kidolgozni, mely megfelel a művészi célnak, közel áll a gyermek lelkéhez, egyszerű, mindenki számára hozzáférhető. Alapja maga az emberi hang, az éneklés. Hangszerét mindenki a torkában hordja. Ezen keresztül élesíti hallását, integrálja a zeneműveket. Énekelni minden gyermek tudhat, az ének által válik zenekedvelővé, aktív zenélése jobban megérteti vele a nagy műalkotásokat is. A zenei elemek tudatosítása az éneklésen keresztül a relatív szolmizáció alkalmazásával történik. Módszerünk alapvető vonásai között megtalálhatjuk Curwen, Chev , Hundoegger  s J de tanításainak némely sajátosságát. Mindez magyar anyagon alkalmazva és kifejlesztve alaptól a fels fokig, beépítve egy teljes ország minden szintű zenei nevelésében: ez a Kodály módszer. Mai korunkban, amikor a technikai irányú, elidegenedő világban, az  rkutat s korában és a kábítószerek árnyékában oly nagy gondot jelent az ifjúságot művészetekre nevelni, igazán hit kell hozzá, hogy valaki azt megkísérelje. Ezért is köszöntjük  n ket, valamennyi ket, külön szeretettel, és hadd zárjuk bevezet nket egy Kodály idézettel: »A zene célja nem az, hogy ítéletet mondjunk róla, hanem, hogy táplálkozunk vele. A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem  l vele: lelki v rszeg nysgben  l és hal. Teljes lelki élet zene nélkül nincs. Vannak a léleknek régiói, melyekbe csak a zene vil g t be. A zene rendeltetése: belső világunk jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése. A népek legendái isteni eredet nek tartják. S ahol az emberi megismerés határait  rj k, ott a zene m g túlmutat rajtuk, olyan világba, amelyet megismerni nem, csak sejtteni lehet. Nem minden zene ilyen. Sőt többsége annak, amit naponta szerte a világban hallunk: a mindennapok, hétköznapok, emberi gy rl s gok zenéje – nem is érdemli a zene nevet. A zenei önképzésnek és egym sk pz snek nem lehet más célja, mint keresni az utat a jobbnál jobb zene felé, s ezzel szolgálni az egész nemzet lelki emelkedését.«,⁷

A 2005-ben jubiláló Nyári Egyetemre azonban nehéz évek vártak. 2006-ben és 2007-ben különböző okok – a szervezeti háttér bizonytalanná válása, személyi feltételek hiánya és anyagi nehézségek – miatt nem szervezt k meg a tanfolyamot,  gy a dicső és gazdag múlt után a jelen nem kecsegtet sok reménnyel.

⁷ Részletek Sz ny i Erzsébet megnyitó beszédéből, mely 1972-ben hangzott el a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem megnyitó ünnepségén.

Szőnyi Erzsébet (1924–)

zeneszerző, középiskolai énektanár és karvezető, nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanár

Budapesten született 1924. április 25-én. Tanulmányait 1942-től 1947-ig a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezte, mestere Viski János, Szegedi Ernő, Bárdos Lajos, Vásárhelyi Zoltán, Kodály Zoltán, Szabolcsi Bence, Weiner Leó és Ferencsik János volt. 1947/48-ban a párizsi Conservatoire-on Tony Aubin, Nadia Boulanger és Olivier Messiaen tanítványa volt.

1948 és 1960 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára, 1961-től 1981-ben történt nyugdíjba vonulásáig a középiskolai énektanár- és karvezetőképző tanszak vezetője volt.

A Magyar Kodály Társaság és a Bárdos Társaság társelnöke, a Magyar Chopin Társaság elnöke, az International Kodály Society pedagógiai és módszertani tanácsadója, 1992 és 1996 között a Magyar Zenei Kamara alelnöke, 1996-tól társelnöke, 1992 óta a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

Művei: operák, oratóriumok, zenekari és kamaraművek, kórusok, ifjúsági darabok; Pedagógiai művei: A zenei írás-olvasás módszertana, számos tanulmány

Erkel-, Kossuth-, Apáczai Csere János-, Kodály és Bartók Béla- Pásztory Ditta- díjas, Kiváló Művész, a Nemzet Művésze cím birtokosa.

Esztergomi Nemzetközi Gitárfesztivál

A gitárfesztivál előzményeként Szendrey-Karper László gitárművész már 1964-ben felkereste az akkori esztergomi tanácselnököt egy nyári gitárkurzus megrendezésének gondolatával. De mivel abban az évben indult a Dunakanyar Művészeti Nyári Egyetem, a városvezetők úgy vélték, nincs lehetőség még egy hasonló nyári kulturális programra. Szendrey-Karper László már az 1960-as évek elején Esztergomban járt néhány alkalommal koncertezni, és nagyon megtetszett neki a város, ahová korábban olyan lantművészek is kötődtek, mint Bakfark Bálint vagy Tinódi Lantos Sebestyén. A főváros – különösen a nyári szezonban – túlságosan is telített kulturális eseményekkel. Esztergomot – mint az első fővárost – viszont nemcsak történelmi múltja, de a város hangulata is predesztinálta egy ilyen jellegű zenei eseményre. 1971-ben Szendrey újra felkereste a tanácselnököt, s akkor már kedvező fogadtatásra talált, így 1973-ban megrendezésre kerülhetett az első gitárfesztivál Esztergomban.

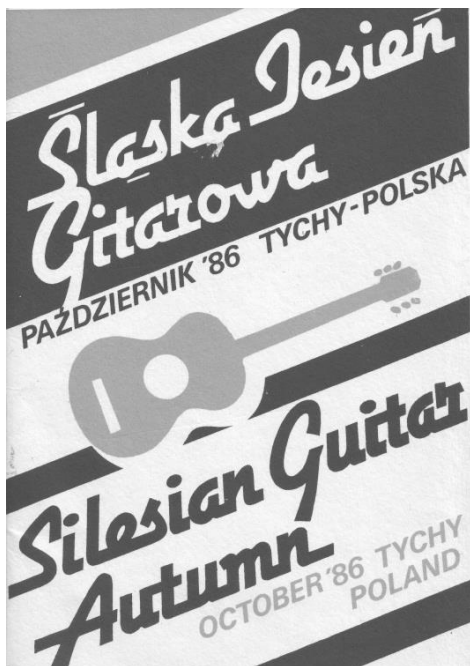
Az 1973. év jeles jubileuma volt a városnak, hiszen ekkor ünnepelte ezeréves fennállását, mely alkalomból a város vezetése minden lehetőséget megragadott, ami Esztergom múltban és jelenben meglévő különleges helyzetét alátámasztotta. A millenniumára készülő város mecénási ambíciói, a kedvező személyi adottságok, s a helsinki konferenciára⁸ készülő politikai nyitás meghozta a nagy terv megvalósulását. Az ünnepi rendezvények sorában különösen fontos helyet foglalt el a Szendrey-Karper László

kezdéményezésére létrejött gitárfesztivál, melyen már első alkalommal sok magyar és külföldi résztvevő vett részt. A fesztivál után megvont mérleg alapján tizennégy országból több mint 80 résztvevő vett részt a programokon. A nagy nemzetközi érdeklődés részben érthető is volt, hiszen nemcsak Magyarországon

⁸ A Helsinki Egyezmény az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet eredményeképpen született. EBEE létrehozását 1969-ben javasolták, 1969–1972-ben dolgozták ki, majd végül 1973. július 3. és 1975. augusztus 1. között tartották meg a tárgyalásokat, melyeken három fő kérdésre összpontosítottak: katonai biztonság; gazdasági, technikai, környezetvédelmi együttműködés; az emberi kapcsolatok, emberi jogok, szabad információáramlás és kulturális együttműködés. A hidegháború végén a Helsinki Egyezménynek nagy szerepe volt az európai feszültségek enyhítésében, hiszen zárónyilatkozata az emberi jogok követelésének alapjául szolgált a kommunista országokban.

volt ez az első nemzetközi gitárfesztivál, de Európában is úttörő kezdeményezésnek számított. Az esztergomi példát követve szerveztek aztán később más európai és tengerentúli nagyvárosokban hasonló találkozókat, így később Esztergom példáján jött létre a havannai, a lengyel Tychy-i, a görög Volos-i fesztivál, de számos más példa is az esztergomi inspirációnak köszönheti létét.

A fesztivál elsődleges célja az volt, hogy a klasszikus gitárt, mint hangszer megismertesse a közönséggel. További cél volt, hogy az akkori gitárzenei életet úgy fejlessze, hogy adjon lehetőséget az ifjú gitárosoknak a nemzetközi kitekintésre, és idehozza mindazokat a külföldi gitárművészeket, akiktől tanulhatnak a leendő hazai művészek. Egyben találkozási lehetőséget jelentett ez a nyugati és a keleti blokk zenészeinek is, akiknek az akkori politikai helyzetben erre csak igen korlátozottan volt módjuk. Nem titkolt célja volt a fesztiválnak a gitárművészet olyan mérvű hazai elismertetése is, amely lehetővé tenné később az egyetemi szintű gitáros képzést. Az első fesztivál különlegessége volt az a bazilikai hangverseny, ahol Farkas Ferencnek erre az alkalomra komponált Citharoedia Strigonienses című művét adta elő a fesztivál zenekara, ami azért is kuriózum, mert a zeneirodalomban addig elenyészően kevés gitárzenekari mű született. A cél és a program kiérlelt, egyszerű és világos volt. A meghívott világhírű előadóművészek koncertjein tanulhattak tőlük és egymástól a gitárosok. Az érdeklődők képet kaphattak arról, miként működik a gitárélet és az oktatás a világban. A közös muzsikálás és a kezdettől fogva korlátlan társalgás lehetővé tette a kelet-európai országok fiataljainak a nyugatról érkezőkkel való eszmecserejét. A korabeli nyugati sajtóban, a szellemi vasfüggöny lerombolásához vezető út egyik fontos állomásaként értékelték a fesztivált. A koncertsorozatnak két nagyon fontos célkitűzése volt: egyrészt nemzetközi közönség elé léphettek a fiatal magyar hangszerjátékosok, így megmérethették tudásukat, másrészt pedig megkezdődött a gitárhangversenyek közönségének szinte a semmiből való tudatos létrehozása. Az 1973 és 1989 között minden második évben megtartott találkozón kilenc alkalommal jöttek össze a világ gitárosai. Nem csak a versenyek és koncertek miatt volt jelentősége ennek, hanem a pedagógiai tapasztalatcsere miatt is.

A nyugati és déli „gitárnagyhatalmak” eredményeinek megismerése, világklasszis virtuózok tanácsai óriási lendületet adtak az addig elzárt Magyarország gitáros életének.

Bakfark és Bartók – Szendrey-Karper László hangversenye Esztergomban

„Az esztergomi nemzetközi gitárfesztivál és szeminárium kiemelkedő eseménye zajlott le vasárnap este a Technika Házában: Szendrey-Karper László gitárművész, a Zeneművészeti Főiskola tanára adott szólóhangversenyt. Műsorán a zenetörténet két »végletéből«, a reneszánsz Bakfark Bálint és a modern zene géniuszának Bartók Bélának alkotásaiból hallhattunk. [...] Szendrey-Karper László művészetéről szólni nem lehet közhelyek nélkül: a világ egyik elismert, avatott gitáristája ő. Művészetének lényege belső világából fakad. Egyszerű, letisztult, harmonikus személyiség – s ilyen a muzsikája is. Pedáns, elegáns a gitározása. Ujjai nyomán szinte beszél a hangszer. Aprólékosan kijátszik minden díszítést (Bakfarknál nagyon szépen szóltak a reneszánsz díszítő elemek), vibrátói hatásosak. A vasárnap esti koncert közönsége nagy, meleg ünneplésben részesítette Szendrey-Karper Lászlót. Számunkra jóleső érzés az, hogy megýénkþől, Esztergomból indul ki a klasszikus gitármuzsika reneszánsza.”⁹

⁹ Bakfark és Bartók – Szendrey-Karper László hangversenye Esztergomban – *Dolgozók Lapja* XXVI. évfolyam 189. szám 1973. augusztus 14.

Életképek a fesztivál mindennapjaiból

„A nyári kulturális évad egyik szenzációja, a kuriózumszámba menő esztergomi gitárfesztivál. Szendrey-Karper László, a világszerte ismert előadóművész és zenepedagógus hangszert népszerűsítő törekvése találkozott a város vezetőinek tetszésével, ezért kerülhetett sor arra, hogy a millenniumát ünneplő városban rendezzék meg a klasszikus hangszer fesztiválját. Az eseményre számos neves művész, zenepedagógus érkezett Esztergomba. Néhányukkal beszélgettünk a fesztivál jelentőségéről, rangjáról.

»Esztergomi induló«

A fesztivál doyenje, a Romániából érkezett 76 éves Mezei Miklós. Az egyik legelkeltebb résztvevője a fesztivál eseményeinek. Nem üres kézzel jött Esztergomba: amikor megtudta, hogy a város millenniumát ünnepli, »Esztergomi induló« címmel fűvőszenei művet komponált a helyi zenekar részére. Az idősebb művész – még ma is aktív pedagógus – családjában hagyományos hangszert a gitár. Ő maga korábban könnyűzenét játszott, az 1940-es években Bukarestben járt. Ferrara spanyol gitárművész – ő oltotta be Mezei Miklósba a klasszikus gitározás iránti elhatározást. A fesztivál elragadtató volt. Sokat harcoltam azért, de hazatérve még többet szeretnék tenni. A fesztivál nagy lendítőerőt adott.[...]

Varsó – 1955 – A gitárfesztivál egyik jeles vendége Josef Powrozniak, a krakkói zeneművészeti főiskola rektora, a hegedűoktatás és a zenetörténet professzora. Ő maga a gitározásról szólva derűsen „hobbyként” említi, de tudjuk Josef Powrozniakról, hogy hazájában jeles művelője ennek a hangszernek, számos átiratot készített gitárra. Érdekes művészettörténeti adalék fűződik a lengyel professzor nevéhez: 1955-ben a varsói VIT-en az ő kezdeményezésére vezették be a gitárversenyt is a többi hangszerem között. Azóta rendszeresen rendeznek

A gitárműzsika reneszánsza

„A nyári kulturális évad egyik szenzációja, a kuriózumszámba menő esztergomi gitárfesztivál. Szendrey-Karper László, a világszerte ismert előadóművész és zenepedagógus hangszert népszerűsítő törekvése találkozott a város vezetőinek tetszésével, ezért kerülhetett sor arra, hogy a millenniumát ünneplő városban rendezzék meg a klasszikus hangszer fesztiválját.

»Esztergomi induló«

A fesztivál doyenje, a Romániából érkezett 76 éves Mezei Miklós. Az egyik legelkeltebb résztvevője a fesztivál eseményeinek. Nem üres kézzel jött Esztergomba: amikor megtudta, hogy a város millenniumát ünnepli, »Esztergomi induló« címmel fűvőszenei művet komponált a helyi zenekar részére. Az idősebb művész – még ma is aktív pedagógus – családjában hagyományos hangszert a gitár. Ő maga korábban könnyűzenét játszott, az 1940-es években Bukarestben járt. Ferrara spanyol gitárművész – ő oltotta be Mezei Miklósba a klasszikus gitározás iránti elhatározást. A fesztivál elragadtató volt. Sokat harcoltam azért, de hazatérve még többet szeretnék tenni. A fesztivál nagy lendítőerőt adott.[...]

la rektor, a hegedűoktatás és a zenetörténet professzora. Ő maga a gitározásról szólva derűsen „hobbyként” említi, de tudjuk Josef Powrozniakról, hogy hazájában jeles művelője ennek a hangszernek, számos átiratot készített gitárra.

Érdekes művészettörténeti adalék fűződik a lengyel professzor nevéhez: 1955-ben a varsói VIT-en az ő kezdeményezésére vezették be a gitárversenyt is a többi hangszerem között. Azóta rendszeresen rendeznek

gyarazata is annak, hogy a klasszikus gitárműzsika népszerűvé vált: a hangos, az elektronikus slót alvókat világlághoz egyre erősebb a vágya. Azt tapasztalom, hogy bizonyos előadók mutatkoznak az esztendőben. A mindennapi ügyek elég hangosak. Hisszem abban, hogy a klasszikus gitározás mind nagyobb tért fog foglalni.

Kedvező impressziók

Roberto Lara Argentínából, Buenos Airesből jött a gitárfesztiválra. A művész a nemzetiségi iskolák tanára, Szendrey-Karper László meghívására jött el.

Nagyon jók az impressziók – mondja Roberto Lara. – Különböző azt tartom szeretném, hogy a világ több országából érkezett fiatal művészek megismerhessék egymást.

Gyermekek közötti ismerkedés a magyar zene – folytatja a professzor –, szeretem a művészet is. Ennek előlde nagyra sok minden tudok hazavinni Esztergomból. A város nagy megáldást nyújt a kultúra iránt. Örömmel vagyok itt, a nagy érem, hamarosan jölnék az időm.

Villámcsapás mozikoktól rögzítették a fesztivál kétféle napjait. Kétféleképpen estéként a városban a fiatal művészek tanulmányi versenyek, mutatják be tudásukat, közben elméleti, gyakorlati előadások, koncertek zajl.

Fesztivál nagy eseményére készültek, amikor a világon elsőszor hangos el gitárműzsika írt május 17-én, este a Budapestben adták elő. Ferrara, esztergomi senei emlékeket felidőző halálra levezet. A hangszerem művészettörténeti kurzus, ma létezik. A zenei próbát is követi a napokban folytat. Szendrey-Karper László munkája nyomán nagy-szerűtlen, kétféleképpen bontakoznak ki.

— **csinálni** —

Varsó – 1955

A gitárfesztivál egyik jeles vendége Josef Powrozniak, a krakkói zeneművészeti főiskola rektora, a hegedűoktatás és a zenetörténet professzora. Ő maga a gitározásról szólva derűsen „hobbyként” említi, de tudjuk Josef Powrozniakról, hogy hazájában jeles művelője ennek a hangszernek, számos átiratot készített gitárra. Érdekes művészettörténeti adalék fűződik a lengyel professzor nevéhez: 1955-ben a varsói VIT-en az ő kezdeményezésére vezették be a gitárversenyt is a többi hangszerem között. Azóta rendszeresen rendeznek

e hangszercsoportból is vetélkedőket az ifjúsági találkozókön. Az esztergomi találkozóról így beszél: – Nagyon sok jó gitáros jött el Esztergomba... Különösen meglepett a fiatal hallgatók alapos, jó felkészültsége. Hazatérve írni szeretnék az itteni tapasztalataimról. Ez a fesztivál hozzásegített ahhoz, hogy még alaposabban kivehessem részemet a hangszer népszerűsítéséből. [...]

Segovia tanítványa – Viljo Immonen Finnországból érkezett Esztergomba, ő 1950-ig jazz-muzsikusként volt. Akkor találkozott egy hangversenyen a világhírű gitárossal, Segoviával. Ez fordulópontra volt életében: beiratkozott Segovia mesterképző iskolájába, négyévig járt Sienába. Viljo Immonen jelenleg ismert előadóművész, zenekritikus (tíz újságnak dolgozik) Helsinkiben. Kötete is megjelent, az önéletrajzi mű címe: »A gitárista útja«. – Rengeteg mondanivalóm lesz erről az esztergomi fesztiválról Helsinkiben. Már küldtem az egyik lapnak nagyobb beszámolót, de a rádióban is szeretnék erről ismertetést adni. Engem lenyűgözött a fesztivál alapos megszervezése, tetszik a fiatalok buzgalma, egyszerűsége. A fiatalok egyébként kitűnően muzsikálnak.

Kedvező impressziók – Roberto Lara Argentínából, Buenos Airesből jött a gitárfesztiválra. A művész a zeneművészeti főiskola tanára, Szendrey-Karper László meghívásának tett eleget. – Nagyon jók az impresszióim – mondja Roberto Lara. – Különösen azt tartom szerencsésnek, hogy a világ több országából érkezett fiatal művészek megismerhetik egymást. – Gyermekkoromtól ismerem a magyar zenét – folytatja a professzor –, szeretem, művelem is. Ennek ellenére nagyon sok mindent tudok hazavinni Esztergomból. A várost nagyon megszerettem, szép poétikus település. Örömmel vagyok itt, s úgy érzem, hasznosan töltöttem az időmet.

Villanásnyi mozaikokat rögzítettünk a fesztivál hétköznapjaiból. Kétnaponként esténként a várban a fiatal művészek kamarahangversenyen mutatják be tudásukat, közben elméleti, gyakorlati előadásokon vesznek részt. A fesztivál nagy eseményére készülnek, amikor a világon először hangzik el gitárzenekarra írt mű. Augusztus 17-én este a Bazilikában adják elő Farkas Ferenc, esztergomi zenei emlékeket feldolgozó hattételes művét. A hangverseny művészettörténeti kuriózumnak ígérkezik. A zenemű próbái is ezekben a napokban folynak. Szendrey-Karper László munkája nyomán nagyszerű produkció körvonalaival bontakoznak ki.¹⁰

¹⁰ A gitármuzsika reneszánsza – *Dolgozók Lapja* XXVI. évfolyam 187. szám 1973. augusztus 11.

„Elektronikus gitárzene -

Beszélgetés Szendrey-Karper László Liszt-díjas gitárművésszel

1983-ban lesz tízéves az esztergomi nemzetközi gitárfesztivál és szeminárium. Az évfordulóra – bármennyire korainak is tűnik, – teljes erővel készülnek a rendezők. A program egyik újdonsága lesz a zene legmodernebb ágának, az elektronikus zenének és a gitár hangzásvilágának összekapcsolását kutató törekvés (elektronikusan manipulált hangok és az élőzene összekapcsolása). Hogy a nemzetközi fesztiválra nemcsak az avantgárd jegyében készülnek, jelzi, hogy a művészeti vezető, Szendrey-Karper László Liszt-díjas gitárművész, főiskolai tanár lakásának telefonja valóságos forró vonallá vált: a Győri Filharmonikusok karmesterével, Jancsovics Antallal gyakorta tárgyal. Jövőre a győri zenekar kíséri a gitárversenyek előadóit. Ez nagy szakmai- és közönségvonzerőt jelent majd a nemzetközi zenei életben egyre inkább számon tartott esztergomi gitárfesztiválon. [...]

Egyetlen »nehézségünk«, hogy a sok száz jelentkező közül, kit fogadjunk. Lépten-nyomon érdeklődnek az impresszáriók, Japántól Kanadáig tucatjával ajánlják az általuk menedzselte művészeket. Rangja, tekintélye van az esztergomi gitárfesztiválnak. Kiváltképpen a 180 tagú gitárzenekar ragadja magával a zeneértőket. A VI. fesztiválunkra készülve, tartalmilag szeretnénk előbbre lépni. Az eddig jónak bizonyult módszereinket természetesen megőrizzük, továbbfejlesztjük. Kubában megerősödött bennem a hit, hogy a zene alkalmas korok, korszakok és földrészek között az egyensúlyt, megértést, megvalósítani – akár a gitáron keresztül is. Világszerte rendkívül nagy az érdeklődés e hangszer iránt. Vének lenne ezt a spon-tán megnyilvánulást szervezetlenül hagyni. A világ majd valamennyi vezető zenei szaklapja elismerő cikkeket, tanulmányokat szentelt az esztergomi kezdeményezésnek. A Szovjetunióban, Japánban, az NSZK-ban, jelentek meg értékes közlemények Esztergomról. Az NDK televíziója 100 perces műsort készített, a BBC 6 órás műsort adott az esztergomi gitárfesztiválról.”¹¹

¹¹ Elektronikus gitárzene – Beszélgetés Szendrey-Karper László Liszt-díjas gitárművésszel. – *Dolgozók Lapja* XXXVII. évfolyam 151. szám 1982. június 30.

VII. NEMZETKÖZI GITÁRFESZTIVÁL ÉS SZEMINÁRIUM

Esztergom, 1985. augusztus 4–17-ig

A HANGVERSENYESK IDŐPONTJA

[illegible]

A fesztivál első évtizedeiben a Városi Tanács és a Petőfi Sándor Művelődési Ház szervezésében létrejött rendezvény, a fesztivál mellett szemináriummal is kiegészült. Az esztergomi találkozón alkalmanként 20-25 ország fiatal gitárosa és 25-30 élvonalbeli gitárművész vett részt. A fesztivál befejezéseként hagyományosan a hallgatókból szervezett gitárzenekar adott koncertet a bazilikában. Szendrey-Karper László fontosnak tartotta a kamarazenélést, de nem csak duóban, vagy trióban, hanem akár száz, sőt kétszáz tagú együttes formájában is, amelyre Esztergomban kiváló lehetőség adódott. A mesterkurzus előadásai, a hangversenyek és az együttzenélés mellett népszerűek és vonzóak lettek a gitárversenyek is.¹²

Ki nyer(t) ma – Esztergomban

Csütörtökön 12 óra 30 percor Esztergomból, a Szabadidő Központ „oktathausából” – szölgletes terméből – csendült fel a Magyar Rádió 25 éve népszerű ismeretterjesztő kvíz műsora, a *Ki nyer ma – Játék és muzsika* tíz percben szólnia. A műsor Czigány György vezette stábjá a városban folyó XI. Nemzetközi Játékfesztivált tisztelte meg látogatásával.

Természetes tehát, hogy a műsor kérdései egészében valamiképpen Esztergomhoz kötődött. A „vallatószerk” mikrofonja elé egy ifjú gitárművész-jelölt, a fesztivál hallgatója Jászberényi Edina ült. A té nemcsak a rádió felajánlotta

1200 forint volt, hanem Ágai Karola operaezenekesnő, a Szendrey-Karper László Nemzetközi Gítárfesztivál Alapítvány örökös elnöke értékes könyvet és a gitártalálkozót alapító Szendrey-Karper László muzeális értékű hanglemezt ajánlotta fel. Máriscsendült a zene: *Bach a-moll szonátáját* játszotta Szendrey-Karper László. A felelet sem késett. Egy ismert magyar opera gyönyörű szoprán áriáját szerzője volt a második tét. Az ézenekesnő, akinek felvételét hallgattuk Ágai Karola.

A játékos, Jászberényi Edina válasza, *Erkel Bánk* bánja helyes volt. *Liszt Esztergomi*

Mise Sanotus tételét szintén felismerte a gitáros-játékos. Egy ismert, itáliai komponista járt Esztergomban. Kinek a szerzeményét hallottuk? Természetesen Monteverdinek Poppea mekkoronázását.

Az utolsó kérdésre, más vállalkozó nem lévén, e sorok szerzője válaszolt, hiszen szerencsére jól ismeri a Bazilika felszentelésére írt Missa Solemist.

Ki nyert hát Esztergomban?
Remélhetően a zenét és a játé-
kot szerető rádióhallgató...

S természetesen Észtergom és a gitárfesztiválra figyelő nagyközönség is.

– csolnoki –

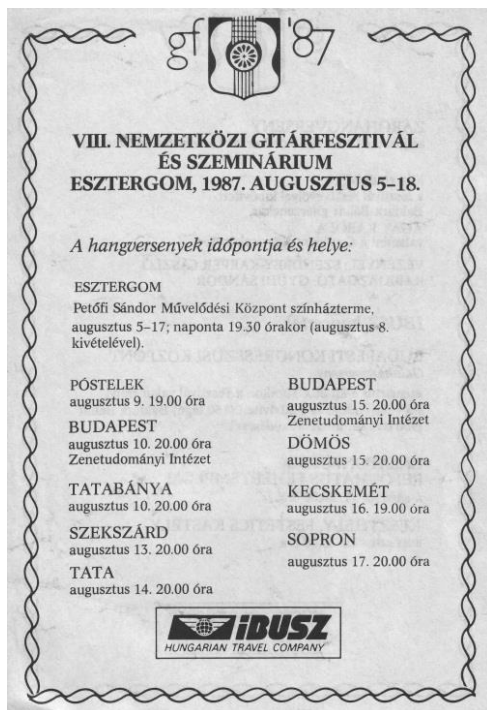
¹² Ki nyer(t) ma – Esztergomban – *Komárom-Esztergom Megyei 24 óra* – IV. évfolyam 188. szám 1993. augusztus 13.

„A fesztivál hagyományaként rendszeresen zenei ősbemutatók színesítették a programot. A fesztiválra művet komponáló zeneszerzők között egyaránt megtalálhatóak a külföldi és rangos magyar komponisták is: Jozef Swider – Lengyelország (1975), Leo Brouwer – Kuba (1979), Dimitri Fampas – Görögország (1979), Srepehn Dodgson – Nagy-Britannia (1981) Takekuni Harayoshi – Japán (1983), Csiky Boldizsár – Románia (1987), Stephan Rak – Csehszlovkia (1987), Jürge Ganzer – Németország (1987), Marian Borkowski – Lengyelország (1987), Jana Obrovská – Csehszlovákia (1987)

magyar szerzők: Farkas Ferenc (1973, 1977, 1979, 1981), Bárdos Lajos (1977), Szokolay Sándor (1977), Bogár István (1979), Madarász Iván (1987, 1993, 1995), Székely Katalin (1987), Sári József (1991, 1995), Borsodi László (1977, 1995), Hollós Máté, Madarász Zsolt (2001)

A tanácsi rendszerben nem volt nehézség előteremteni a szervezéshez és rendezéshez szükséges összeget. Akkor az állam anyagi forrásaiból minden olyan rendezvényt szó nélkül támogatott, amely növelte az ország hírnevét. A rendszerváltást követően nehezebb volt állami pénzekhez jutni, s bár a város továbbra is jelentősen támogatta a kétévenként megrendezett fesztiválokat, szükségessé vált a „Szendrey-Karper László Nemzetközi Gitárfesztivál Alapítvány” létrehozása. Az alapítvány legfőbb célja volt, hogy pályázatok és egyéb támogatások révén megfelelő anyagi bázis álljon rendelkezésre a felmerülő költségek finanszírozásához.

A kuratórium örökös elnöke Szendrey özvegye, Ágai Karola művésznő, a Magyar Állami Operaház örökös tagja lett. Titkárnak s egyben a fesztiválok igazgatójának Bárdos Istvánt választották,

aki 1972-től népművelési felügyelőként, majd később már megyei főtanácsosként is nagyon sokat tett a fesztivál sikeréért.

Gitárral Esztergomban

Szendrey-Karper László alapította a nemzetközi fesztivált

■ KÁLMÁN

Tizennegyedik alkalommal látja vendégül augusztus 17-ig a gitárzene előadóművészeit, tanárait, növendékeit Esztergom városa, ahol 28 évvel ezelőtt Szendrey-Karper László megalapította a nemzetközi gitárfesztivált.

Bárdos István, a rendezvény igazgatója elmondta, a programok 140 résztvevővel zajlanak, közülük nyolcvan a mesterkurzusok hallgatói, kiknek fele magyar, fele külföldi. A nagyhírű művészprofesszorok: Anielo De-

siderio, Eötvös József, Szergej Kordenko, Piotr Zaleski, Ichiro Suzuki irányításával a Vitéz János Katolikus Tanítóképző Főiskolán zajlanak a foglalkozások.

A svájci La Volta gitáregyüttes keddi esti hangversenyével elkezdődött fesztiválra meghívott neves gitárművészek (Pavel Steidl, Imar Bashir, Szilvágyi Sándor, Csáki András, Wolfgang Lendle, Martin Mysliveček és sokan mások) hazánk több városában adnak koncertet, így Komáromban, Tatán, Oroszlányban. Keszthelyen a Fő téri plébániatemplomban augusztus 13-án este nyolc-

kor kezdődik az a koncert, melyen két magyar ősbemutató, Hollós Máté és Madarász Iván egy-egy műve csendül fel a Bakfark Bálint Gitárzenekar tolmácsolásában, Török Géza vezényletével. Az esztergomi Régi Megyeháza dísztermében esténként szólóhangversenyeket tartanak és Budapesten is lesz koncert, 13-án a Rivalda Caféban (I., Színház u. 5.) a chilei Carlos Perez és a világhíró Katona Duó közreműködésével. A fesztiválzáró díszhangverseny színhelye az esztergomi bazilika, ideje augusztus 17., este hat óra.

13

2003-ban Esztergom Város Önkormányzata Ágai Karola operaénekesnőnek, az Esztergomi Szendrey-Karper László Nemzetközi Gitárfesztivál kuratóriuma örökös elnökének, „a fesztivál országos és nemzetközi elismertsége, a város szellemi értékeinek gazdagítása érdekében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként”; valamint néhai Szendrey-Karper László gitárművésznak, az Esztergomi Nemzetközi Gitárfesztivál megalapítójának, „két évtizeden át végzett művészi munkássága, a fesztivál nemzetközi rangra emelése érdekében végzett elévülhetetlen tevékenysége elismeréseként” – posztumus – Esztergom Város Díszpolgára címet adományozott.

¹³ Gitárral Esztergomban – Magyar Nemzet LXIV. évfolyam 184. szám 2001. aug. 8.

Szendrey-Karper László (1932–1991)

Hangszeres tanulmányait dr. Kárpáthy Ernőnél kezdte meg, majd Kováts Barnánál folytatta. Mivel ifjúsága idején még nem létezett Magyarországon felsőfokú gitároktatás, 1950-ben a Műegyetem építészmérnöki karának hallgatója lett, de két év múlva otthagyta a műszaki tanulmányokat, és a Bartók Béla Konzervatóriumba iratkozott be. Zeneszerző-növendék volt Sugár Rezsőnél, kiegészítő tanulmányokat folytatott Hammerschlag Jánosnál, Rácz Aladárnál, Zathureczky Edénél és Csuka Bélánál. 1955-ben aranyérmet nyert a varsói Világifjúsági Találkozón. 1957-től az Országos Filharmónia szólistájaként szerepelt. Koncertjein először hallhatott szélesebb magyar közönség klasszikus gitárműveket és gitáros kamarazenét.

1953-tól a szervezett gitároktatás megteremtésén dolgozott a Magyar Néphadsereg egyik zeneiskolájában, majd 1961-től a Bartók Béla Zeneművészeti Szakiskolában. Az oktatáshoz a tananyagról is magának kellett gondoskodnia. 1966-ban sikerült megindítania a Zeneművészeti Főiskola Tanárképző Intézetében a gitártanárképzést. 1977-ben *„Hat híron pendülünk”* címmel televíziós műsort is készített. Leghíresebb átiratai a pedagógiai céllal született Kodály- és Bartók-feldolgozások. Számos magyar mű ősbemutatója fűződik nevéhez. 1968-tól volt az általa létrehozott Bakfark Bálint Gitárzenekar művészeti vezetője.

1973-ban megalapította az Esztergomi Nemzetközi Gitárfesztivált és Szemináriumot, melynek 1991-ben bekövetkezett haláláig művészeti igazgatója volt.

Tavaszi Dalos Ünnepe

A Tanítóképző Intézet kezdeményezésére és támogatásával a „felszabadulás” 15. évfordulója alkalmából 1960-ban megrendezett ünnepség, az ifjúsági kóruséletben jelentős városi zenei hagyomány alapjait vetette meg. A közel 500 dalos részvételével megtartott „Tavaszi Dalos Ünnepe” 1960 tavasza óta minden évben megrendezett tavaszi ifjúsági kórustalálkozóvá nőtte ki magát. A további években a Városi Tanács Művelődési Osztályának szervezésében megvalósuló dalos ünnep, nagymértékben járult hozzá a városi iskolai kórusélet fejlődéséhez. Az első Dalos Ünnepen résztvevő kórusok és vezetőik a következők voltak: Arany János Általános Iskola (Dudás Gyuláné), Kossuth Lajos Általános Iskola (Dudás Béla), Petőfi Sándor Általános Iskola (Dr. Schleifer Józsefné), Tanító-képző Gyakorló Általános Iskolája (Dr. Tallér Ferencné) és az Úttörőház zenekara Nyulász Kálmán vezetésével. Az elkövetkező években a megalakult középiskolai kórusok is felléptek ezeken a hangversenyeken, melyeknek zenei hagyománya lett a kórusok egyenkénti fellépése mellett a résztvevő énekkarak közös éneklése.

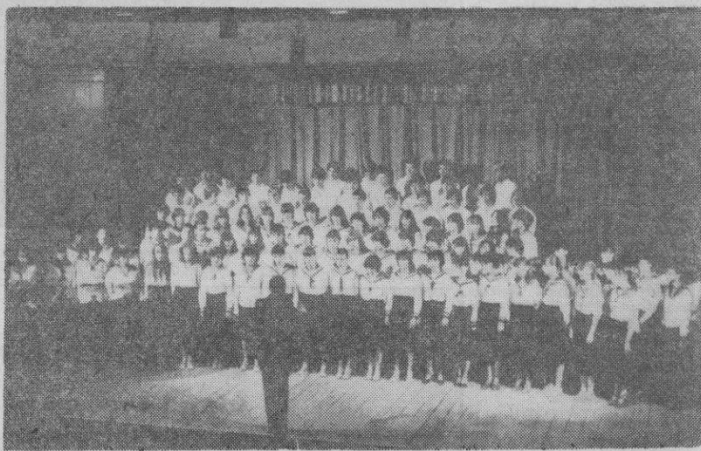
„Szombaton és vasárnap Esztergomban, a művelődési központban élénk érdeklődés mellett rendezték meg a XXV. tavaszi dalosünnepet. A gazdag hagyományokra visszatekintő énekkari fesztivál a kodályi» éneklő ifjúság – éneklő Magyarország «szellemet sugalló ünnepnapja volt kóruséletünknek. Nyolc helyi kórus mellett, a nagyszombati (Csehszlovákia) és a balatonfüredi Radnóti általános iskolából gyermekek százai készültek lelkesen erre az eseményre. De nemcsak a gyermekek! A közönség is szívből tudott örülni a fegyelmezetten, áhítattal éneklő gyermekek produkcióinak. Esztergomban jó táptalaja van a kóruskultúrának. A hagyományokat ápoló-továbbfejlesztő énekkarak munkája az iskolák természetéből adódó újrakezdés ügye, társadalmi esemény a városban. Esztergomban fogékonyak az emberek a hagyományokra. Ezek egyik legszebbike az idén negyed évszázados múltat elért tavaszi dalosünnep. [...]

A művelődési központ színpadán dr. Kálmánfi Béta főiskolai tanár (maga is hajdani fesztiválapítók egyike) köszöntötte az énekkarokat, s a nézőteret zsúfolásig megtöltő közönséget. A közös éneklés felemelő, személyiséget formáló szerepéről beszélt. Hangsúlyozta, hogy az esztergomi iskolák énekkarai a bartóki–kodályi gondolat folytonos megvalósítói. A hagyományos énekkarokon kívül sikeresen, figyelemre méltóan szerepeltek a kisdobosok, az alsótagozatos gyermekek énekkarai is. Mitől marad örökifjú a tavaszi dalosünnep? Attól-e, hogy évenként más-más gyermekek énekelnek? Az újrakezdés, a folyamatosság megőrzése izgalmas

feladata a kórusoknak. A város kóruséletének színvonalát, fejlődését követheti nyomon az, aki ezekre a tavaszi találkozókra figyel.”¹⁴

Tavaszi dalosünnep Esztergomban

10 iskolai kórus — csaknem ezer énekes

A Dobó gimnázium énekkara megyénk, haesak nem az ország egyik legjobb diákkórusa (Fotó: —cs—)

Negyven éve, 1941. május 4-én, a hitleri fasizmus borzalmas óráiban az esztergomi iskolák kórusai az egyik gimnázium disztermében gyűltek össze közös éneklésre. Ekkor hangzottak el Bárdos Lajos zeneszerző (akit erős szálak fűztek Esztergomhoz) látnoki szavai: „A magyar szóval, magyar énekek ápolásával a magyarságot akarjuk szolgálni. Más népek énekeinek előadásával pedig tudatosítani akarjuk velük való sorsközösségünket”.

A népben, nemzetben és az egyetemes emberiségben gondolkodó elme létünk egyik alapkérdését ragadta meg.

A negyven

évvél ezelőtti énekkari mozgalomnak az „Éneklő Ifjúság” nevet adták a rendezők. Ez a — mozgalom volt Bartók, Kodály művészetének egyik terjesztője. 1959-től Esztergomban rendszeresen megrendezik a város iskoláiban folyó zenei nevelést reprezentáló, az énekkarok tudását, felkészültségét bemutató „Tavaszi dalosünnepet” — amely múltó, eszméiségében hű folytatója az elődök által megkezdett munkájának.

Az idei ünnepre szombaton és vasárnap került sor, tíz énekkar részvételével, közöttük két vendégkórus: Budapestről a Vasutasok Szakszervezetének Központi Ifjúsági Kamarakórusa Falus Tamásné vezetésével, és a dorogi Zrínyi Ilona Zenei Általános Iskola kisdobos énekkara Kárpáthy Margit vezényletével. Mintegy ezer éneklő gyermek szerepelt a művelődési központ színpadán.

A műsort Bárdos István, a városi tanács népművelési

felügyelője nyitotta meg, emelkezettett Bárdos Lajos korábbi szavaira,

Balogh Józsefné a Petőfi iskola kisdobosait tanította be, a Tanítóképző Főiskola gyakorló iskolájának kórusát Hunyadi Zoltán vezényelte. A Petőfi iskolásokat Hunyadi Zoltánné hozta el. Végül a program „nagygyűlése”, a Dobó gimnázium énekkara szerepelt. Őket Reményi Károly vezényelte. Sikertől (ugyanaz elmondható, majd valamennyi iskolára is) nem véletlen: hagyomány, becsülete van az éneklésnek, az énekkari munkának.

Bár írásunk

végén említjük, de elismeréssel kell adózni Marosi Miklósnak, aki az énekkarok zongorakísérőjét ellátta.

Cs. Nagy Lajos

¹⁴ Az éneklés varázsa – Dolgozók lapja XXXIX. évfolyam 119. szám 1984. május 24.

A hosszú évtizedek alatt minden évben anyák napján megtartott Tavasz Dalos Ünnepe a hagyományok folytatásáról és az állandó megújulásról tanúskodik. A tavaszi fesztivál programja a kezdetben csak általános iskolai kórusok szereplésére szorítkozott, majd a program a középiskolák kórusainak bekapcsolásával, valamint külföldi vendégkórusok fellépésével bővült.

Tavaszi dalosünnep Esztergomban

Szombaton délután nyolc kórus részvételével rendezték meg a gyermek és ifjúsági kórusok 34. „Tavaszi dalosünnepét”. Azzal, hogy a találkozó sorozamát megjelöltük, írásunk lényegéhez értünk: valóságos, szép hagyomány továbbéléséről kell tudósítanunk Esztergomból, ahol ez alkalommal a régi művelődési központ (most Kolping-ház) színpadán találkoztak a város és az ez alkalomra meghívott orosz-lányi 4-es, ének-zene tagozatos általános iskola kórusai. A hagyományt szépíti az a következetesség, hogy rendszerint anyák napja

tájékan rendezik ezeket a találkozókat.

A szombati dalosünnepet Kund Ferenc, Esztergom alpolgármestere nyitotta meg.

A műsort a Vitéz János Tanítóképző Főiskola gyakorló iskolája kórusa nyitotta meg. Őket Jekkel Zsuzsanna vezényelte. Zongorakísérőjük pedig Jekkel Gabriella volt. A Petőfi Sándor ének-zene tagozatos iskola kiscsinyeinek kórusa elé Baloghné Major Éva karnagy állt. Az orosz-lányi gyerekeket Török Magdolna tanárnőjük hozta el Esztergomba. Az esztergomi Arany János iskola kórusának

élén Steimann Vilmos állt. A nagyműltű Balassa Bálint iskola kórusának karmestere Büttner Gyuláné volt. Vereczkei Attila karnagy-tanár a József Attila iskolát vezényelte, majd a Petőfi iskola „nagyok” kórusának élére Kálmán Sándorné állt. A most fellépett Szent István gimnázium és szakközépiskola remekül éneklő karát Durzák Anna vezényelte.

A Tavasz dalosünnep végeztével valamennyi kórus összevonásából alakult hatalmas gyermekkar közösen énekelte el a Himnusz.

—csolnoki—

Az évente megismétlődő koncertet neves énekkari szakemberek bírálták el és adtak a további fejlődéshez szükséges tanácsokat. A kórusok műsorán többnyire hazai szerzők kiemelkedő művei szerepeltek, így a „házi” szerzők között rendszeresen feltűntek Bárdos Lajos, Balázs Árpád, Kocsár Miklós, Szőnyi Erzsébet és természetesen Kodály Zoltán művei. A Tavaszi Dalos Ünnep kezdeményezés sikerét mutatja, hogy a gyorsan változó világban ezen esemény napjainkig megrendezésre kerül Esztergomban, és bizonyítja a tanuló ifjúság éneklés iránti szeretetét.

**2015. április 26-án, vasárnap 16 órakor
az Árpád-házi Szent Erzsébet Iskolában
(2500 Esztergom, Mindszenty tér 7.)**

56. TAVASZI DALOSÜNNEP

Köszöntőt mond: **Daróczy Gabriella** magánénektanár, énekművész

Műsor:

- Árpád-házi Szent Erzsébet Középiskola, Óvoda és Általános Iskola kórusa**
vezényel: Vereckei Attila
dobon közreműködik: Drexler Zoltán
- Mindszenty József Katolikus Általános Iskola kórusa**
vezényel: Bégányi Gáborné Juhász Marianna
km: Juhász Adrienn, Sárközi Patrícia, Weber Tamás
- Arany János Általános Iskola kórusa**
vezényel: Fiedler Éva
zongorán kísér: Sági Tamásné
- József Attila Általános Iskola Kicsinyek Kórusa**
vezényel: Végvári Ágnes
- Babits Mihály Általános Iskola kórusa**
vezényel: Nyeső Ildikó
km: Csikai Jolán, Wölfigerné Nagy Gabriella, Szalóczy Zoltán, Wölfiger Virág, Szabó-Sóki Szonja, Csöregi Dóra
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Katolikus Általános Iskola Bálint Ferenc kórusa**
vezényel és hangszereken km: Poncsák Zsuzsanna
- József Attila Általános Iskola felsős énekkara**
vezényel: Vereckei Beáta
zongorán kísér: Kovács Andrea
- Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium kórusa**
vezényel: Pálmai Árpád

 **A MŰVELŐDÉSI HÁZ
ESZTERGOM**

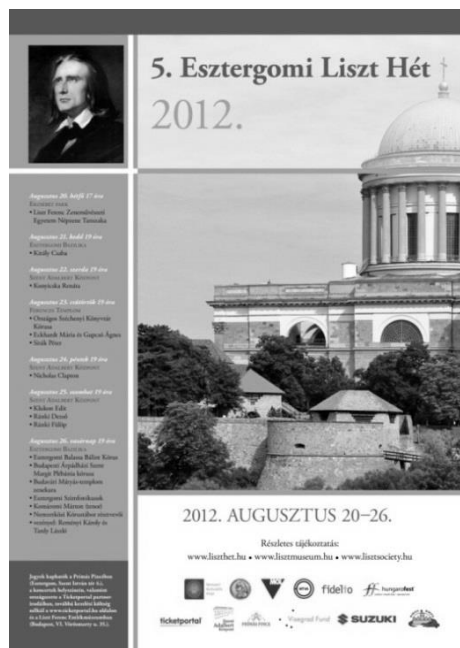
2500 Esztergom, Imaház utca 2/a, tel.: 33/313-888, 33/501-175
egommuvhaz@invitel.hu - www.egomkultur.hu

Belépőjegy: 200 Ft

Esztergomi Liszt Hét

2008 januárjában Esztó Zsuzsanna és Paul Merrick, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem professzorai kezdeményezésére kuratórium alakult azzal a célkitűzéssel, hogy jelentős lépéseket tegyenek Liszt Ferenc életművének addig meglehetősen elhanyagolt, de annál jelentősebb területei, elsősorban az egyházi művek, vallásos ihletésű hangszeres kompozíciók, kórusok és dalok megismertetésére és megszerettetésére. Magától értetődőként adódott helyszínként Esztergom, az a nagy történelmi és egyházi hagyományokkal rendelkező város, melynek emblematisz épületét, a Bazilikát 1856. augusztus 31-én Liszt „*Missa solennis*” c. művével avattak fel.

A rendezvény Paul Merrick, a néhány éve Magyarországon élő és a Zeneakadémián is tanító angol zenetudós felvétele nyomán jött létre. A Liszt Ferenc vallásos ihletésű műveit kutató zenetudósnak Angliában került a kezébe egy lemez, rajta „*Graner Messe*”, ami az Esztergomi mise német elnevezése. A tudós keresni kezdte a térképen a „*Gran*” nevű helységet, és mivel elsőre nem találta, kutatni kezdett utána, így jutott el Esztergomba. Amikor a Liszt egyházzenei életművére épülő fesztivál alapötlete megszületett, a helyszín sem volt kétséges, hiszen éppen e város, a „*magyar Róma*” számára, az ország

legnagyobb templomának felszentelésére komponálta életének talán legszebb miséjét. Természetesnek tűnt, hogy a vallásos ihletésű művek itt kerülnek bemutatásra.

**Az Esztergomi Mise előadása a 4. Esztergomi Liszt Hét keretében – 2011. augusztus 28.
Fotó: Thaler Tamás**

Paul Merrick beszámolója az 5. Esztergomi Liszt-hétről:

„Az augusztus 26-i, vasárnapi záró koncerten a Bazilikában Liszt ritkán hallott 13. zsoltára szerepelt a műsoron. Eckhardt Mária javaslata, hogy Liszt valamelyik zenekaros miséje helyett ezúttal ezt a művet válasszák, jó gondolatnak bizonyult. A nagykórusra, zenekarra és tenor szólóra írt darab mintegy félórányi terjedelmű. A hangverseny Liszt Missa choralisával kezdődött, amelyet az Esztergomi Balassa Bálint Kórus énekelt Reményi Károly vezetésével az orgonakarzaton. Ez akusztikai szempontból előnyös volt, mivel kivédi a Bazilika túlzott visszahangjának egy részét. Szép előadást hallottunk, és hála az esztergomi muzikusoknak, így folytatódott az a hagyomány, hogy a Liszt Hét utolsó napján Liszt-mise hangzik fel a Bazilikában. A 13. zsoltárt a nemzetközi kóruskurzus résztvevői adták elő, akik együtt próbálták a darabot a megelőző napokban. Krakkóból, Brünnből és Révkomáromból érkezett külföldi kórusok csatlakoztak a Budavári Mátyás-templom és az Országos Széchényi Könyvtár kórusához; a zenekar a Mátyás-templom és az Esztergomi Szimfonikusok muzsikusaiból állt össze, a tenor

szólista Komáromi Márton volt, Tardy László vezényelt. Tardy László először röviden ismertette a művet a hallgatósággal, bemutatta zenekarral, kórossal és szólistával a fő témákat. Ez segített megértenünk, hogyan épül fel ez a szimfonikus mű – amely majdnem olyan, mint a zsoltár szövegére írt programzene. Ez a zsoltár Liszt igazi nagy alkotásai közé tartozik, és abban a Bazilikában hallani, ahol 1856-ban maga Liszt vezényelte Esztergomi miséjét, valódi nagy zenei élmény volt. Tardy László igen ügyesen kezelte az épület akusztikáját, és a diadalmas, nagy befejezés után a közönséget megörvendeztette a végső peroráció ismétlésével, amelyben Liszt a zsoltárossal így énekel: »Ich will dem Herrn singen, daß er so wohl an mir gethan – Az Úrnak akarok énekelni, hogy oly jót cselekedett velem«. Emlékezetes este volt...”

A zeneszerző születésének 200. évfordulója tiszteletére a Magyar Posta 2011-ben az Esztergomi Liszt Hét alkalmából hozta forgalomba emlékbélyegét. A blokkon belüli bélyegkép a művészt ábrázolja, keretrajzán pedig munkásságát jelképező kompozíció található. A bélyegképtől jobbra az esztergomi bazilika szerepel, emlékeztetve a templom 1856. augusztus 31-i felszentelésére született Esztergomi Misére. A keretrajz főmotívuma árnykép, amely a művészt és egy pegazussá váló zongorát ábrázol. A keretrajz alsó részén Liszt hitvallása olvasható: "Egyetlen zenészi törekvésem volt és volna, hogy gerelyemet a jövő határtalan térségeibe hajítsam". A 600 forint névértékű bélyegblokk 100 000 számozott példányban készült Kara György grafikusművész tervei alapján.

Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola 2005-

1999-ben Reményi Károly igazgatót – 28 év után – egy-egy tanévre Novák László, majd Reményi József követte az iskola élén. 2001-től napjainkig a Zeneiskola vezetője Udvardyné Pásztor Ágnes. 2002 és 2009 között megvalósult az épület szinte teljes belső befejezése. Az iskola 2005-ben felvette Zsolt Nándor nevét, majd 2008-ban a klasszikus tanszakok mellett megkezdte működését a népzene tanszak is.

A Esztergomi Zeneiskola 2000-es évek eleje óta használt logója, mely a Esztergom és a zeneiskola jelképét ötvözi

– Ferenczi Lilla alkotása –

2003-ban már mai szépségében fogadta be az intézmény földszinti hangversenytérme, illetve a II. emeleti kamaraterem a zeneiskolai rendezvényeket, egyéb programokat. 2005-ben az iskola ünnepélyes keretek között felvette az esztergomi születésű hegedűművész és zeneszerző Zsolt Nándor nevét. A zeneiskola szakmai fejlődésének a 2007. év fontos állomása volt, mikor elnyerte a *„Kiválóra minősített alapfokú művészetoktatási intézmény”* címet.

Az iskola tanszakainak száma 2008-ban a népzene tanszak elindulásával tovább gyarapodott. A népzene iránt érdeklődő növendékeknek népi furulya, népi hegedű, brácsa, bőgő, citera, népi kamarazene és népi ének tanulására nyílt lehetőségük egyéni órákon. A tanszak legfőbb

céljai között szerepelt, hogy a gyermekek a közös éneklés, muzsikálás örömét hagyományaink megismerésén keresztül élhessék meg. A népzene tanszak tanárai és növendékei – számos közművelődési felkérés mellett – évről évre rendszeresen fellépnek az Etyeken megrendezett Fülemlüle népzenei fórumon, ahol mindig szép sikereket érnek el. Az egész ország területéről, rendszerint közel száz gyermek részvételével tartandó megmérettetésen minden résztvevő bemutathatja tudását, és a népzeneben való jártasságát. A fejlődő tanszakoknak köszönhetően a zeneiskola évről évre gazdag hangversenyek sorozatát kínálja nemcsak a zeneiskolai növendékek és szülők, hanem a város nagyközönsége számára egyaránt.

A Zeneiskola májusi naplójából

Május országos jelentőségű eseménye volt az európai uniós csatlakozás, mely Esztergom városát – mint Duna- és határ menti települést – különlegesen érintette. A régi kompikötőnél rendezett programon Kéner Orsolya tanárnő vezetésével zeneiskolánk gyermektáncsoportja is fellépett.

Május 5-én délután 40 növendékünk vett részt az iskolai szolfézsversenyen, melyet *Zimmer Dóra* szolfézs tanszakvezető kolléganőnk szervezett. A lebonyolításban több kolléga is segédkezett. Hely hiányában az első helyezettek névsorát közöljük: Előképző: Nagy Marcell; 1. osztály: Lencsés Dániel, Mikesy Gergely; 2. osztály: Bartal Eszter, Mikesy Anna; 3. osztály: Mémeth Lilla; 4. osztály: Ispán Melinda; Továbbképző: Pálmai Zsófia;

Május 6-án a Zeneiskola hangversenytermében zeneiskolánk tanárainak hangversenyét hallhatták növendékeink és az érdeklődő szülők, hozzátartozók. A színvonalas koncerten szinte minden hangszer megszólalt lírai és virtuóz formában, valamint az énekhang sem maradt el. A lelkes felkészülés, a sokat ígérő műsor sokszínűsége több érdeklődő figyelmét vonhatta volna magára!

(Fellépő kollégáink névsora: Albert Szabolcs-klarinét; Baranyai Irén-gordonka; Cz. Tóth János, marimba; ifj. Demeter László, fuvola; Ferenczi Győzőné, hegedű; Kovács Andrea, zongora; Lukács Livia, zongora; Nagy Éva Rita, ének-zongora; Papp Zsolt, zongora; Pohner Hedvig, ének; Reményi Károly, zongora; Reményi László, trombita; Rózsár Brigitta, zongora; U. Pásztor Ágnes, zongora; Zimmer Dóra, ének; valamint Dudás Nikolett, Wölflinger Mária, Borz Tibor, gordonka; Farkas Róbert, zongora.)

Május 14-én valóban fantasztikus koncertnek lehetett szem- és fültanúja a Zeneiskola hangversenytermébe látogató közönség. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem különleges tehetségű gyerekek előkészítő tagozatának két növendéke, *Konyicska Renáta Kriszta* (Esztergom), valamint *Nagy Míra* adott zongorakoncertet, több mint egy órában. A növendé-

kek nemzetközi versenyműsorukat adták elő. Az említett verseny Zágrábban zajlott, itt Konyicska Renáta Kriszta korcsoportjának I. helyezetteje, valamint pontszáma alapján a verseny abszolút győztese lett, elnyerve ezzel a zsűri különdíját. Gratulálunk neki és felkészítő tanárának, prof. Eszto Zsuzsának!

Május 22-én délelőtt, a Bamberg – Esztergom testvérkapcsolata 10 éves jubileumi ünnepségén, a megyeháza dísztermében közreműködött iskolánk vonósnéka *Pásztóiné Nádudvary Erika* vezetésével. A testvérvárosból érkezett kisegyüttes és a mi zenekarunk közös műsorszámokat is előadott, nagy sikerrel.

Május 22-én délután a Zeneiskola hangversenytermében Muszorgszkij: *Egy kiállítás képei* című művének ütőhangszeres kamaraátiratát hallgathatta a közönség. Az átíratot Cz. Tóth János, iskolánk ütőtanára készítette. Az együttes tagjai: iskolánk növendékeiként Husveth Márk, Makovics Tamás, Székely Árpád – ütő, Makovics Zoltán-gitár, továbbá Győri Krisztina, Balázs Gergely, Németh Norbert, Zsoldos Bálint. A koncert műsorát a jövő tanévben megismételjük!

*

A Zeneiskolában május 24. és június 11. között hangszeres vizsgák zajlottak, legközelebbi programunk a növendékek részére a nyári Kamarazene Tábor július 26. – augusztus 1. között. A tábor záró-koncertje július 31-én 16 órakor lesz a Keresztény Múzeum Gobelintermében, majd a koncert után – kb. 18 órakor a Zeneiskola előtti téren a táborozó gyerekek egy zeneszínarab előadásával szórakoztatják a közönséget.

Rendezvényeinkre mindenkit szeretettel várunk!

Udvardyné Pásztor Ágnes
igazgató

2005. május 12.

**Zsolt Nándor
nevét vette fel
a városi zeneiskola**

Maradandó élményt nyújtó rendezvény keretében vette fel május 3-án Zsolt Nándor – Esztergomban született hegedűművész és zeneszerző – nevét városunk zeneiskolája.

A program 17.30 órakor a művész Simor János utca 21. szám alatti egykori lakóházának udvarán elhelyezett emléktábla avatásával indult, majd a Zeneiskolában folytatódott, ahol az aulában leleplezték a névadó arcképét és emléktábláját *Udvardyné Pásztor Ágnes* köszöntő szavai után *Nagy Éva Rita* zene-tudós előadása adott áttekintést Zsolt Nándor pályaképéről. (*Ennek teljes szövegét olvashatják ugyanitt.*)

Ezután ünnepi emlékkoncert következett, melyen a Zeneiskola jelenlegi és egykori növendékei, valamint tanárai működtek közre. Elsőként Zsolt Nándor 1912-ben Szigeti József hegedűművész számára írott „*Szitakötő*” című műve hangzott el *Papp Csilla* (hegedű) és *Vigh Kristóf* (zongora) előadásában, majd az 1909-ben – eredetileg hegedű-zongorára írott „*Elégia*” került bemutatásra *Mogyorósi Andor* (cselló) előadásában, *Reményi Károly* zongorakíséretével. A Goethe versére 1905-ben írott „*Der Schwere Abend*” című dalt *Dunai Éva* énekelte és *Rozsár Brigitta* kísérte. Az 1915-ben eredetileg hegedű-zongorára írott „*Bilincsben*” című kompozíciót *Demeter László* fuvolán szólaltatta meg *Rozsár Brigitta* zongorakíséretével.

Zsolt Nándor az 1913-ban befejezett szimfóniáját tekintette fő művének, melynek scherzo tételéből 1917-ben hegedű-zongora átiratot is készített „*Szatír és driádok*” címmel. Ezt a művet – mely mind a hegedűstől mind a zongoristától tökéletes technikát követel – *Bakai Márton* és *Rozsár Brigitta* előadásában hallhattuk.

A nagyszerű élményt nyújtó koncertet *Vig Kristófnak* Zsolt Nándor és Esztergom tiszteletére írott „*Nemzethűség dicsérete*” című zongoraműve zárta a szerző előadásában, nagy sikerrel.

A koncert szép tisztelegés volt a névadó emléke előtt, és minden alapunk meg van annak feltételezésére, hogy zeneiskolánk gondos őrzője, s méltó hirdetője lesz Zsolt Nándor emlékének és életművének.

K.E.

Zsolt Nándor (1887–1936)

Zsolt Nándor hegedűművész és zeneszerző 1887. május 12-én született Esztergomban. Apja, id. Zsolt Nándor az esztergomi Bazilika hegedűse volt, fia tőle tanulta meg a hegedűjáték alapjait. Egy esztergomi koncert alkalmával hallotta meg őt Hubay Jenő, aki tanítványául fogadta, és magával vitte a budapesti Zeneakadémiára. Itt a hegedű tanulmányokon kívül zeneszerzés órákat is vett Koessler Jánosnál.

A diploma megszerzése után külföldön hangversenyezett, 1909-ben pedig a londoni Queen's Hall zenekar egyik koncertmesterévé nevezték ki. 1914-ben Bécsben, mint karmester lépett fel, majd visszatért Londonba. A I. világháború kitörése Londonban érte, és sok honfitársával együtt a Nagy-Britannia és Írország között fekvő Man szigeti Knockaloe táborba internálták. Magyar állampolgársága miatt reménye sem volt a szabadulásra, így öt évet kellett fogolyként eltöltenie. 1919-ben tért vissza Budapestre, ahol Hubay felkérésére elfogadta a Zeneakadémia egyik hegedűtanári posztját. Később már nemcsak hegedűt tanított, hanem vonósnégyes-játékot is. Tanítványai között olyan későbbi hírességek voltak, mint Lengyel Gabriella, Szécsi Magda, Vaszy Viktor és Végh Sándor.

1930-ban megalapította a Budapesti Hangversenyzenekart, melynek karnagya, majd tiszteletbeli vezetője lett, 1934-ben pedig a debreceni MÁV Szimfonikusokat. 1936. június 24-én halt meg Budapesten. Sírja az esztergomi Szentgyörgymezői temetőben található.

Az Esztergomi Zeneiskola mindig igyekezett teret adni az új ötletek, alternatív pedagógiai gyakorlatok kipróbálására. Így kerülhetett sor 2003-tól Dr. Kokas Klára¹ módszerének bevezetésére Kovács Andrea óráin:

♪ „Kokas-műhely” (2003–2011) – heti 1x60 perces foglalkozás a Szentgyörgymezői Óvoda Mókus csoportjában.

♪ „Zeneöröm Családoknak” (2005–2016) – heti 1x45 majd 60 perces foglalkozás bölcsődés és óvodás korú gyermekek és szüleik számára.

Kokas Klára módszere sok szempontból eltér a megszokott zenei nevelés gyakorlatától, de szellemiségében szervesen kapcsolódik Kodály pedagógiai elveihez. A zeneóvoda és hangszerbemutató foglalkozások, interaktív meseelőadások – Kovács Andrea jóvoltából – 2006-tól napjainkig hozzátartoznak a zeneiskola pedagógiai foglalkozásaihoz.

¹ Dr. Kokas Klára (1929–2010) Zenepedagógus, zenepszichológus. Számos könyvet, filmet készített, kurzusokat tartott világszerte. Kodály Zoltán növendéke volt. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola énektanár és karvezető szakán végzett 1950-ben. Később az ELTE pedagógia-pszichológia szakos hallgatója lett, ahol egyetemi doktorátust is szerzett. Szombathelyen általános iskolában, majd a Tanítóképző Intézetben, később a München Ferenc Nevelőotthonban tanított. 1970-ben Bostonba, az első amerikai Kodály Musical Training Institute-ban tanított. 1973-tól a kecskeméti Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet docense, 1989-től az Agape Zene Életöröm Alapítvány vezetője volt.

A Kokas-módszer egész iskolát teremtett. Konceptiója a gyermekek érzékenységet, a zenére való figyelem képességét kívánja fejleszteni mozgás-improvizációkkal, és a zenehallgatáshoz kapcsolódó társművészetekkel (festés, rajzolás, agyagozás), amely a személyiség komplex fejlődését biztosítja.

„Tanítványaim nem a zenéről tanulnak, hanem a zene segítségével egymásról. Szabadok a mozdulataikkal, a lélegzetükkel, a tekintetükkel, a hangjukkal, az ecsetjükkel. És mert szabadok, egymásra találnak. Mint Bach szólamai: fuga közben is...” Kokas Klára

Kovács Andrea tanítványai és a szülők körében

A zeneiskola tanárai szerteágazó művészi és pedagógiai tevékenységet folytatnak. Ebben a motivált és pezsgő szakmai közegben született meg az iskola zongoratanárának, a zeneszerzőként is ismert Vigh Krisztnak az ötlete egy új, az elméleti szolféztanítást gyakorlati módon segítő játékkártya létrehozására. A hagyományos játékkártya formátumban elkészített „hangjegykártya” elsősorban a hangjegyek felismeréséhez és a zenei alapismeretek játékos elsajátításához nyújt segítséget. A kártyalapok egyik oldala a hangjegyek kottaképét tartalmazza, míg a kártya másik oldalán a legismertebb zeneszerzők arcképét és születésének, ill. halálának évszámait találhatjuk.

Az Esztergomi Zeneiskola 2009 óta rendszeresen megrendezi a Hangjegykártya Versenyt, ami egy

széles körben még kevésbé ismert, ám a szolfézstanításban forradalmian új oktatási segédeszközre alapozva méri össze a jelentkezők tudását. A kezdeti sikerek után a regionális megmérettetésnek szánt Hangjegykártya Verseny az évek alatt nagy népszerűsége tette szert a zeneiskolai növendékek és felkészítő tanáraik körében, így napjainkban már országosan ismert versenyként jegyzik.

„A II. Országos Hangjegykártya Verseny érdekes színfolt a zeneiskolás versenyek sorában. A feladatok összeállítói kihasználták a hangjegykártyákban rejlő sokrétű lehetőséget. A hangjegyek gyors és biztos felismerésén túl a gyerekek számot adtak arról is, hogyan tudnak ügyesen a kártyák segítségével kirakni egy dallamot, hangközöket, azokról énekelni, és mennyire ismerik a kártyán megjelenített zeneszerzők születési és halálozási évszámaait. Örültem a zenefelismerésnek, amelyek változatosságot hoztak az inkább elméleti jellegű feladatok sorában. Érdekes volt tapasztalni, hogy az abszolút névvel való laprólolvasást azok a gyerekek oldották meg jól, akik előzőleg belső hallással szolmizálva elénekelték. Ez ismét megerősítette azt a meggyőződésemet, hogy zenetanításunkban mennyire hatékony a relatív szolmizáción alapuló Kodály módszer.

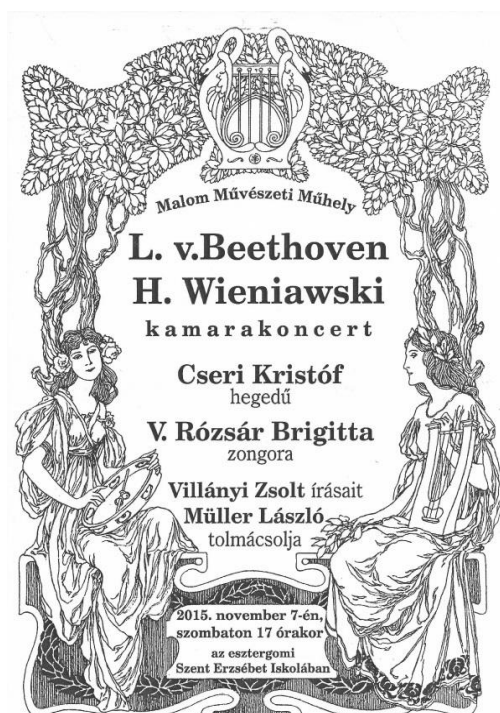
A Hangjegykártya Verseny jó hangulatban zajlott, a gyerekek szemmel láthatóan élvezték ennek játékosságát. Gyors reagálásra ösztönözte őket az is, hogy a pontszámokat a feladat megoldásának sebessége is befolyásolta. A verseny lebonyolítói ügyesen használták ki a rendelkezésre álló technikai eszközöket, jó volt, hogy kivetítették, és így a szépszámu közönség is láthatta a feladatokat. Köszönet illeti az Esztergomi Zsolt Nándor Alapfokú Zene- és Művészeti Iskola igazgatónőjét, tanárait és nem utolsósorban a kártya kitalálóját és megalkotóját, Vigh Kristófot a példaszerű rendezésért.”²

3

² II. Országos Hangjegykártya Verseny Az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskolában – Spiegel Marianna beszámolója. – *Parlando* zenepedagógiai folyóirat 52. évfolyam 4. szám – 2010.

³ A hangjegykártya verseny 2017 óta használt logója. (tervezte: Stipkovits Fülöp)

Mindenkit szeretettel várunk!

igénylik ezt a fajta összetartozást. (Villányi Zsolt) »Minden időben él és működik a rokon szellemek titkos köteléke. Ti, akik együvé tartoztok, zárjátok szorosabbra a kört, hogy a művészetek igazsága mind tisztább fényben ragyogjon, örömet és áldást terjesztve mindenfelé.«⁴

Esztergom zenei és történeti tradíciói mind fontos katalizátorként hatottak a zeneiskola keretei között tanító tanárookra. A pedagógusok – oktatói munkájuk mellett – gyakorló előadóművészként is számos kulturális program, hangverseny, ill. közösségi esemény motorjaként gazdagították a város életét.

Az egyéni kreatív kezdeményezések közé tartozott a Malom Művészeti Műhely életre hívása. Rózsár Brigitta – majd’ húsz évig a zeneiskola billentyűs tanszakvezetőjeként – napi munkája mellett, a 2002-ben Villányi Zsolt által alapított esztergomi Malom Művészeti Műhely Egyesület zenei vezetőjeként működik. Ez idő alatt számos klasszikus és kamarazenei koncerttel, szononok, kuplélk, színházi darabok életre keltésével, a fiatalabb művészgeneráció rendszeres bevonásával bizonyították az igényes társasági élet létjogosultságát.

”...mint arra a nevében szereplő malom szó is utal, az egyesület, céljai közt a legfontosabbnak azt tartja, hogy a művészet sokrétűségét felhasználva lehetőséget és teret biztosítson az összecsiszolódásra mindazon társművészetek számára, melyek felismerik és

⁴ Robert Schumann

2009-ben Esztergom Város Önkormányzata – mint intézményfenntartó – által finanszírozott beruházás keretében megvalósult a Zeneiskola épületének további fejlesztése. A közel 60 millió forint értékben elvégzett munkák keretében gépészeti, gázvezeték-fektetési és fűtésekszerelési feladatok kerültek kivitelezésre. Elkészült a második emeleti helyiségek padlózata, valamint leburkolták a befejezetlen termek egy részét. Új kazánt szereltek be a régi helyére, új radiátorokat, szellőzést és légtechnikát kapott a Kis-Duna-parti épület. Felújították a vízvezetékeket és a vizesblokkokat. Elbontottak két külső toldaléképületet, és ezt követően a homlokzatot szintén helyreállították.⁵ Az oktatói munka számára így immár 33 szaktanterem áll rendelkezésre. Az újonnan festett tantermek és az új fűtésrendszer biztosította az ideális környezetet.

A zeneiskola közvetlen környezetének átalakulása 2009-ben

⁵ Bár a fejlesztés több szempontból minőségi előrelépést jelentett a zeneiskola életében, az elbontott melléképületek hiánya napjainkig is megoldatlan elhelyezési gondokat okoz a Hajós Egylet számára. A beruházással egy időben részben elkészült Mária Valéria Hotel épületének – sokak szerint – eltűlt tömege jelentős mértékben terhelte az alapvetően zöldövezeti Prímás-szigetet, valamint a „*fejlesztést*” lehetővé tevő városi könyvtár elbontása nemhogy csökkentette volna Esztergom megoldatlan „*feladatlistáját*”, hanem éppen ellenkezőleg, növelte. [szerk.]

2010-ben Esztergom város anyagi nehézségei a zeneiskola működésére is árnyékot vetettek. Mivel a törvényi szabályozás alapján az alapfokú művészetoktatás anyagi hátterének biztosítása nem tartozott az önkormányzat számára kötelezően előírt feladatok közé, ezért az Esztergom ellen megindított adósságrendezési eljárás következményeként, veszélybe került az intézmény működtetése. A bizonytalan finanszírozási gondok miatt az iskola alapítványa jótékonyági rendezvények szervezésével igyekezett támogatókat találni. Az Esztergomban szervezett jótékonyági bál és majális mellett 2011. április 27-én a Budapesti Kongresszusi Központban megrendezett jótékonyági gálahangverseny sikere meghozta a szükséges támogatást. Előszörban egy német támogató anyagi áldozatvállalásának köszönhetően biztos anyagi háttérrel kezdődhetett meg a 2011/2012-es tanév.

2012-től az Országgyűlés által elfogadott, külön erre a célra megalkotott törvénynek köszönhetően az iskola – Esztergom más köznevelési intézményeihez hasonlóan – önkormányzati finanszírozásból a tatabányai székhelyű Komárom-Esztergom Megyei Intézményfenntartó Központhoz került. A köznevelés rendszerét érintő, országos szinten egységesen megvalósuló változások fejleményeként, a zeneiskola fenntartója 2013 tavaszától a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) lett.

EGYÜTT AZ ESZTERGOMI ZENEISKOLÁÉRT

MAJÁLIS

2011. május. 14. 9.00–22.00
ESZTERGOM, PRÍMÁS SZIGET, GESZTENYE FASOR
 A ZENEISKOLA ELŐTTI DUNA PART SZAKASZON
 ÉS A LÉPCSŐS HÍDNÁL A PARKOLÓBAN

Kézműves vásár
 Kézműves foglalkozások
 Ugráló várak
 Sörstátor és lacikonyha
 Óriás társasjátékok
 Arcfestés

A SZÍNPADON:
 A Zeneiskola népzene tanszaka
 Carmen táncdögörög
 A Zeneiskola vonósénekes
 Az Operaház fantomja – részletek
 Bálint Brigitta és Janicsák Gábor (swing táncosok)
 Ördögűző trombita – mesejáték
 A Zeneiskola Új tanszaka

SZTÁRVENDÉGEK:
HOT JAZZ BAND
A BERGENDY SZALONZENEKAR

Belpárlásjegyek:
 Felnőtteknek egész napos, az esti koncertre is érvényes 2.500 Ft, a 19.00 óráig kiadó 1.000 Ft.
 Gyerekek jegy: 15.00 teljes család 500 Ft.
 A belpárlásjegy árából felülén jegy esetén 1.000 Ft, gyerek jegy esetén 500 Ft értékben levándítható.
 Csak az esti koncertre, 18.00 óráig érvényes jegy ára 2.000 Ft.
 Belpárlásjegyek a helyszínen vásárolhatók!

SEGÉLYKIÁLTÁS
AZ ESZTERGOMI ZENEISKOLÁÉRT
JÓTÉKONYSÁGI GÁLAHANGVERSENY
2011. ÁPRILIS 27. 19.00
BUDAPESTI KONGRESSZUSI KÖZPONT

Tokody Ilona, Kocsis Zoltán,
 Kelemen Barnabás,
 Velencei Tamás, Bálint János,
 Andrejszik István, Mikecz Kornél,
 Muskát András, Kecskés együttes,
 Konyicska Renáta,
 A Zeneiskola művésztanái és növendékei
 Közreműködik a Duna Szimfonikus Zenekar
 Vezényel: Deák András

Információ: www.esztergomizeneiskola.hu

Jegyek kaphatók a Műveltség Politikája jegypénztárakban
 (1095 Budapest, Komor Marcell u. 1. tel.: 555-3300; 1061 Budapest, Andrássy út 28., tel.: 555-3310),
 a Libri könyvtárakban, valamint az internet jegyvásárlás: www.jegy.hu

A folyamatos jogszabályi és fenntartói változások – a szereplők minden jóindulata ellenére – nem kedveztek az oktatás optimális körülményeinek biztosításában. A 2010-ben bekövetkezett változások felértékeltek a zeneiskola segítésére 1991-ben létrehozott alapítványt. Az „*Alapítvány, az Esztergomi Városi Zeneiskola Támogatására*” nevű művészeti tevékenységet folytató, közhasznú non-profit szervezet legfontosabb célkitűzései közé tartozott az esztergomi zenei élet fejlesztése és az Esztergomi Zeneiskola támogatása, amely a városban egyedüli zenei művészeti tevékenységet folytató oktatási intézményként meghatározó szerepet tölt be Esztergom művészeti életében. A célkitűzéseknek megfelelően az alapítvány szervezésében számos zenei találkozó, rendezvény és művészeti projekt valósult meg a szervezet megalapítása óta. Az iskola mindennapi működésének fenntartásához, szerteágazó, sokrétű feladatainak ellátásához, a szükséges források egyre nagyobb hányadát kénytelen önállóan – pályázati és egyéb úton – előteremteni. A zeneiskolának ebben nélkülözhetetlen partnere az alapítvány, mely a közintézménytől eltérő jogi státusza révén hozzájárul a pályázati források, valamint a magánszféra adományainak fogadásához.

1000 Jahre Bistum Bamberg
Beitrag der Stadt Bamberg und ihrer Partnerstädte im Rahmen der Bistumstage am Heinrichsfest (6.-8. Juli 2007)

Carl Orff (1895-1982): **Carmina Burana**
cantiones profanae

**Sonntag, 8. Juli 2007
19.00 Uhr**
Konzert- und Kongresshalle Bamberg
Joseph-Keilberth-Saal

Mitwirkende:
Chor, Kinderchor und Orchester, mit Sängern und Instrumentalisten der Musikschulen aus Bamberg und seinen Partnerstädten
Esztergom, Feldkirchen, Rodez und Villach
Chor der Wootton Upper School Bedford
A-cappella-Chor Villach
Martina Schilling (Flensburg), Sopran
Rüdiger Braun (Bamberg), Tenor
Alban Lenzen (Coburg), Bariton
Leitung: Martin Erzfeld

Eintritt: 15 € / ermäßigt 10 €, freie Platzwahl
Vorverkauf: BVD (Lange Str.), Infothek im Rathaus (Marktplatz), Sekretariat der Stadt, Musikschule (Luitpoldstr. 24)

A rendszerváltozás hajnalán a civil szféra erősödése mellett a nemzetközi partnerkapcsolatok területén nyíltak új lehetőségek az iskolák számára. A magyar települések a „vasfüggöny” leomlása után tudatosan keresték a korábbi partnervárosaikkal a kapcsolatot, valamint új együttműködések is létrejöttek. A testvérvárosi kapcsolatokon keresztül a gazdaság mellett elsősorban kulturális területeken adódtak új együttműködési lehetőségek. Bár Esztergom zenei együttese és a hozzájuk szorosan kapcsolódó Esztergomi Zeneiskola már 1990 előtt is több nemzetközi csereút, ill. nemzetközi program részese lehetett, a testvérvárosi kapcsolatok fejlődése újabb távlatokat nyitott a kultúra területén.

A zeneiskola növendékeiből és tanáraiból álló küldöttség több alkalommal vett részt közös zenekari projektben Bamberg, Maintal és Mariazell testvérvárosokban. Fontos mérföldkő volt a 2005. év, amikor az Esztergomi Zeneiskola és Esztergom városa házigazdaként üdvözölhette négy testvérváros küldöttségét. A közös zenekari és énekkari tábor megkoronázásaként adott hangverseny méltó eseménye volt az augusztus 20-i Szent István napi rendezvénysorozatnak.

Visszaemlékezés egy testvérvárosi hangversenyre

Öt nemzet zenéje a Szent Koronáról

G.É.

Egy sikeres uniós pályázat eredményeképpen augusztusban a Zsolt Nándor Alapfokú Zene- és Művészeti Iskola zenekari és énekkari táborában látta vendégül a város az Esztergom partnertelepüléseiről, Bambergből, Espoo-ból, Canterbury-ből és Párkányból érkezett fiatal zenészeket, akik a házigazda magyar fiatalokkal együtt Szent István napján egy nagyszabású koncert keretében mutatták be Koltay Gergely Missa de Sacra Corona Hungariae című művét a Széchenyi téren.

Esztergom önkormányzata sikeres pályázatot nyújtott be az Európai Unió Európa a polgárokért programja keretében a „Testvérvárosok polgárainak találkozó” felhívásra, melynek eredményeként egy nemzetközi testvérvárosi zenei tábor, és ennek zárásaként egy hangverseny megrendezésére 18740 eurót nyert a város.

Udvardyné Pásztor Ágnes, a Zsolt Nándor Alapfokú Zene- és Művészeti Iskola igazgatója felidézte, hogy a zeneiskola növendékei 2007-ben juthattak el első alkalommal német partnertelepülésünkre, Bambergbe a testvérvárosi zeneiskolák nagyszabású zenekari rendez-

vényére. „Akkor megerősödött bennünk az az egyébként már korábban papírra vetett és részben kidolgozott elhatározás, hogy Esztergomban is rendezünk egy hasonló programot” – mondta az intézményvezető.

Reményi László, a program szervezője és egyben a koncert karmestere kifejtette lapunknak, hogy hosszas szervezés után augusztus 13-án a Balassa Pincében rendezett fogadáson köszöntötték Esztergomban a négy testvérvárosból, a németországi Bambergből, a finnországi Espoo-ból, az angliai Canterbury-ből és a szomszédos Párkányból érkezett 57 zenészt és énekest. „A többnyire diákokból álló kül-

döttség a Zsolt Nándor Alapfokú Zene- és Művészeti Iskola zenekari és énekkari táborában egy hét alatt tanulta meg Koltay Gergely Missa de Sacra Corona Hungariae című művét. A napi több órás próbák mellett kirándulásra és Esztergom nevezetességeinek megismerésére is jutott idő: a fiatalok a Bazilikát és a kincstárat, majd Budapesten a Parlamentet és a koronázási jelképeket is megtekintették” – részletezte Reményi László.

A Szent István napi ünnepi műsor keretében, augusztus 20-án lezajlott hangverseny idejére megtelt nézőkkel a Széchenyi tér. A nagyszabású zeneműben szólót énekel Dunal Éva, Laczkai Boglárka, Honinger László és Cser Péter, a kórusban közreműködött a jászberényi Palotássy János Vegyeskar, a budapesti Szent Margit plébánia kórusa, valamint az esztergomi Balassa Bálint Vegyeskar.

Az iskola zenei együtteseinek töretlen fejlődése lehetővé tette, hogy nemzetközi közegekben is megmérettessék tudásukat, valamint a külföldi cserekapcsolatok építése hozzájárult az együttesek további tapasztalatszerzéséhez. Mariazell és Esztergom Zeneiskoláinak eredményes együttműködése keretében a Mariazelli Zeneiskola „Kiddy-Band” Ifjúsági fúvós együttese – 2016 júniusában – Esztergomban vendégeskedett és adott koncertet a Széchenyi téren. A következő évben létrejött viszontlátogatás során az Esztergomi Zeneiskola fúvós növendékekkel kibővített vonószene-kara, a Mariazelli Advent programsorozat

Das hervorragende Jugendstreichorchester aus Esztergom gab ein Konzert in der Basilika. Foto: KK

Musikschule Esztergom auf Besuch in Mariazell

Die Städtepartnerschaft zwischen Mariazell und dem ungarischen Wallfahrtsort Esztergom wird derzeit auf musikalischer Ebene intensiviert: Nach einem Konzertauftrag des Mariazeller Jugendblasorchesters „Kiddy-Band“ im vergangenen Juni nach Ungarn fand nun von 24. bis 26. November ein Gegenbesuch von 35 Schülern und Lehrern der „Zsolt Nándor“ Musikschule Esztergom statt. Neben einem intensiven Besichtigungsprogramm wurde vom hervorragend musizierenden Jugendstreicherorchester eine Abendmesse und die Adventeröffnungsfeier mitgestaltet und ein einstündiges Konzert in der Basilika gegeben. Dass die Musik Brücken bauen kann, wurde dabei in einer Zeit, in der Völkerverständigung wichtiger denn je ist, eindrucksvoll bewiesen.

megnyitóján való közreműködés mellett nagysikerű önálló hangversennyel kedveskedett a helyieknek és a nagy számban jelenlévő turistáknak egyaránt. A testvérvárosi csereprojekt mottója „*Musik baut Brücken – a zene hidakat épít*” a gyakorlatban bizonyította a zene összekötő erejét.

Esztergom német testvérvárosával, Bamberggel már hosszú időre visszanyúló szoros kapcsolatot ápol a zeneiskola. A 2017-ben megvalósult újabb együttműködés keretében július 17-én Karl Jenkins „*The Armed Man: Mass for Peace*” című miséjének előadására került sor Bambergben. Az 1999-ben a koszovói háború által ihletett zenemű előadása egy közös markáns kiállítás volt a napjainkban is tapasztalható háborúk és emberi szenvedés ellen. A bambergi közreműködők mellett az Esztergom és a francia Rodez városának küldöttsége által alkotott nemzetközi összefogás, az ember béke iránti vágyát volt hivatott szimbolizálni. A 80 fős szimfonikus zenekar és a 120 fős kórus részvételével létrejött hangverseny nagy sikert aratott. Az esztergomi önkormányzat által támogatott egyhetes bambergi tartózkodás a növendékeknek életre szóló élményt jelentett, és az aktív közreműködőként szerzett tapasztalat nagyban hozzájárult a sikeres zenei tanulmányokhoz. Az esztergomiak zenei felkészültsége elismerést vívott ki, és a fejlődő kapcsolatoknak köszönhetően a német partner kezdeményezte a szoros együttműködés ápolását, valamint egy Esztergomban létrejövő közös zenei projekt megvalósítását.

A zeneiskola küldöttsége Bambergben – (2014)

A zeneiskola fúvós kvartettje Mariazellben – Petrőczy Csaba, Pozsonyi Kristóf, Mikesy Tamás, Reményi László (2016)

Klangvolles Signal gegen Krieg

KULTURREIGNIS Das „Konzert für den Frieden“ bot am Sonntagabend nicht nur eine musikalische Höchstleistung aller Mitwirkenden, sondern auch berührende Botschaften der Religionsvertreter.

VON UNSEHRER MITARBEITERIN
MARION KRÜGER-HUNDORP

Sekundenlang herrschte atemlose Stille im Joseph-Keilberth-Saal der Konzerthalle. „Läutet ein tausend Jahre Frieden! Läutet hinaus die Dunkelheit des Landes!“, hallte das Schlusslied nach. Und dann brandete stürmischer, minutenlang Applaus auf: Standing ovations für die überwiegend jungen 235 Sänger und Musiker, die dieses „Konzert für den Frieden“ am Sonntagabend als ein Kulturreignis erster Güte dargeboten hatten.

Von diesem Abend sollte „ein starkes Signal für den Frieden ausgehen – religiös wie musikalisch“, hatte Zweiter Bürgermeister Christian Lange (CSU) den Konzertbesuchern zu Beginn gewünscht. Ein solch klangvolles Signal war allein schon die Zusammensetzung auf der Bühne: Zu den Bamberger Chorsängern und Orchestermusikern hatten sich knapp 50 Gäste aus den beiden Partnerstädten Esztergom (Ungarn) und Rodez (Frankreich) gesellt. Alle Mitwirkenden stellten eindrucksvoll unter Beweis, dass Musik Menschen und Völker verbindet über alle Sprachbarrieren hinweg.

Erinnerung an Kriegsopfer

Unter dem souveränen Dirigat von Martin Erzfeld, Leiter der Städtischen Musikschule Bamberg, standen die Egmont-Ouvertüre von Beethoven, der Choral „Verleihe uns Frieden gnädiglich“ von Felix Mendelssohn-Bartholdy nach einem Martin-Luther-Gebet und „Dona nobis pacem“ aus der Messe h-moll von Bach auf dem Programm. Musikalische Höchstleistung und Konzentration verlangte die eindrucksvolle Friedensmesse „The Armed Man“ von Karl Jenkins ab. Dieses mehrteilige Opus ist den Opfern des Kosovo-Krieges gewidmet und zeigt mit musikalischen Mitteln die Schrecken des Krieges, bringt aber mit seinen verschiedenen Stilelementen und bewegenden Momenten der Ruhe den Wunsch aller Menschen nach Frieden zum Ausdruck.

Große Besetzung beim Friedenskonzert im Joseph-Keilberth-Saal

Foto: Matthias Hoch

„Die Arbeit am Frieden beginnt in uns selbst.“

Dorothea Greiner
Bischöfin

Besondere Augenblicke des Innenlebens – es war mucksmäuschenstill im Saal – brachte der muslimische Ruf zum Gebet. Imam Coskun Siri Mert ließ stimmungsvoll auf Arabisch das „Allahu akbar“ erklingen: „Gott ist groß. Ich bezeuge, dass es keine Gottheit gibt außer Gott.

Kommt zum Gebet. Kommt zum Heil.“ Wie kontrastreich klang danach das griechische „Kyrie eleison“ aus der Liturgie der Messe!

Vereinte Weltreligionen

Der Schulterschluss der Weltreligionen gelang an diesem Abend ohnehin sichtbar: Erzbischof Ludwig Schick, Regionalbischof Dorothea Greiner, Pfarrer Bogdan Puskar von der ukrainisch-griechisch-katholischen Gemeinde in Bamberg, Martin Ariele Rudolph von der Israelitischen Kultusgemeinde Bamberg und Mehmet Cetindere von der Türkisch-Islamischen Gemeinde zu Bamberg standen gemeinsam auf der Bühne. Überbrachten jeweils eine Friedensbotschaft, die zeigte, dass jeder Mensch gleich welcher Religion und Nationalität alles für den Frieden tun muss und kann. „Die Arbeit am Frieden be-

ginnt in uns selbst“, sagte Bischofin Greiner. „Das Herz des Friedens ist der Friede des Herzens“, erklärte Erzbischof Schick. „Der Frieden stiftet in seinen Höhen, er stiftet Frieden für uns alle und in der ganzen Welt“, drückte Martin Ariele Rudolph aus, was sich als Hoffnungsabend durch diesen Konzertabend zog. Nämlich dass die Waffen endlich schweigen. Dass „Gott wird abwischen alle Tränen und der Tod wird nicht mehr sein, noch Leid noch Geschrei, noch Schmerz wird mehr sein...“. Dass die Mauern der Feindschaft niedergedrückt werden. Dass sich niemand mehr vor Hand und Zunge des anderen zu fürchten braucht.

Dankbare Gesten

Dankbare Gesten gab es am Ende. Blumensträuße für die Chorleiter, die die Stücke einstudiert hatten: Astrid Schön (Bamber-

„Das Herz des Friedens ist der Friede des Herzens.“

Ludwig Schick
Erzbischof

ger Kammerchor), Thomas Wolf (Chorissima Gundelsheim) und Martin Wenzel (Kantatenchor Erlöserkirche). Die Solisten – Sänger wie Instrumentalisten aus dem Jugendorchester Bamberg und aus den Partnerstädten – bekamen langstielige rote oder gelbe Rosen.

A zeneiskola az alapítvánnyal közösen az *"Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola és Alapítvány Tehetségpont"* néven, regionális tehetségpontként 2012 óta vesz részt – a város és a megye intézményeivel együttműködve – a művészeti tehetséggondozásban.

A több évtizedes hagyományokkal rendelkező Esztergomi Zeneiskola tantestületének meggyőződése, hogy a kodályi hagyományokra épülő művészeti nevelés elengedhetetlen eszköz a felnövekvő nemzedékek nevelésében. Az

alapítvány és a vele szoros együttműködésben működő intézmény – több mint 50 évre visszanyúló tehetséggondozó hagyomány alapján – olyan gyakorlati tapasztalatra tett szert, ami alkalmassá tette Esztergom és térségének művészeti életében való szerepvállalásra. A hagyományosan megrendezésre kerülő tehetséggondozó versenyek, koncertek, és művészeti táborok napjainkban is olyan alkotói légkört biztosítanak, amely keretében a szakszerű tanári munkának és szervezésnek köszönhetően a régió tehetségei lehetőséget kapnak a kibontakozásra. A zeneiskola sokrétű tehetségszolgálati programjait óvodáskortól felnőttkorig igénybe vehetik az érdeklődők. Az iskola hosszú múltra visszatekintő tehetséggondozó tevékenységét a folyamatos megújulás és más példamutató zenepedagógiai műhelyek megismerése jellemzi. A zeneiskola tanárai a felhalmozott tapasztalatok minél szélesebb körben való megosztására törekcszenek, valamint keresik azokat a mintaadó kezdeményezéseket, amelyek a mindennapi pedagógiai gyakorlatot segítik.

Komárom-Esztergom Megye Közgyűlése a *„Komárom-Esztergom Megyéért Szakmai Díjat”* adományozta az Esztergomi Zeneiskolánknak a *„több évtizedes, kimagasló szakmai tevékenységünk elismeréseként.”* A 2014. szeptember 26-án, Tatabányán megtartott díjátadó gálahangverseny keretében Lukács Livia intézményvezető-helyettes vehette át a rangos elismerést Popovics Györgytől – a megyei közgyűlés elnökétől és Czunyné Bertalan Judittól – az Emberi Erőforrások Minisztériumának köznevelésért felelős államtitkárától.

Sok szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját
„Nagy növendék” hangversenyünkre,
 amelyet 2015. március 26-án 16:30 órakor tartunk
 az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskolában!

(2500 Esztergom, Gesztenye fasor 12.)

Műsor:

Tanár:

J.S.Bach: g-moll Mentiett	Cserép Dániel – zongora (4.o)	Lukács Livia
J.M.Hotteterre: Quatrième Suite Scarborough Fair (ír tr. dallam)	Wild Zsófia Mária – furulya (4.o)	Dávid Zsuzsanna
F.Doppler: Mazurka	Könnyű Sarolta – fuvola (4.o)	Drága-Jurásek Ildikó
Székely Endre: Rondino A.Ranger: Velencei karnavál	Héjja Krisztina – trombita (5.o)	Szalkay Dávid
R.Schumann: Keringő	Székényessy Csanád – zongora (6.o)	V.Rózsár Brigitta
E.Elgar: Salut d'Amour F.Schubert: L'abeille (A méh)	Veres Réka – hegedű (6.o)	Németh Judit
G.B.Pergolesi: Nina	Gábor Ágoston – gordonka (6.o)	Gáspár Csilla
A.Vivaldi: „Un certo non so che”	Varga Zalán – ének (2.o)	Daróczi Gabriella
W.A.Mozart: Variációk egy gyermekdalra	Rimaszéki Ágnes – zongora (7.o)	Kovács Andrea
D.Cimarosa: G-dúr koncert 3.tétel	Antalics Petra – fuvola (8.o)	Drága-Jurásek Ildikó
F.Schubert: Valse Sentimentale	Tőkés Levente – zongora (7.o)	V.Rózsár Brigitta
G.Goltermann: La Foi	Vági Sára – gordonka (7.o)	Gáspár Csilla
L.v.Beethoven: G-dúr szonáta I.tétel Kodály Zoltán: Keserves	Szalay Lili Blanka – zongora (7.o)	Lovas László
I.Volante: Amaranto	Kiss Péter Botond – szaxofon (7.o)	Nagy Attila
J.B.Arban: Velencei karnavál	Mikesy Tamás – trombita (8.o)	Szalkay Dávid

Zongorán kísérnek: Lukács Livia, Lovas László, Petróczy Csaba

Az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola
és a
Dorogi Erkel Ferenc Zeneiskola
szeretettel hívja Önt és kedves családját

Pastók Péla

halálának 70. évfordulója alkalmából

a zeneiskolák billentyűs
tanszakának közreműködésével
megrendezésre kerülő
hangversenyre

2015. December 16. Szerdán 17 óra

Az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola
Nagytermébe

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Jótekonysági hangverseny
a Zeneiskola orgona tanszakának elindításáért

Fel lépnek a Zeneiskola tanárai és növendékei:
Várváryné Pásztor Ágnes * Gáspár Csilla
Rözsár Brigitta * Daróczy Gabriella
Dávid Zsuzsanna * Lovas László
Sera Anna * Gubis Géza * Vighi Kristóf
Tóth Levente * Fülöp Kristóf
Pálfi Vivien * Mikósy Tamás

a Zeneiskola Vonószekara
vezényeli: Gáspár Csilla
Strigonia Vonósnégyes
Várváryné Pásztor Ágnes
Gubis Géza
Németh Judit
Gáspár Csilla

a Zeneiskola
diákjaiból
álló kórus
vezényeli: Sera Anna

2014. május 31. szombat 18 óra
Esztergomi Belvárosi Templom

A hangverseny a belvárosi díjtalan, adományokat köszönettel fogadjuk, egy gyakorló orgona beszerzésére.

Az elmúlt évtized is – a történeti hagyományokhoz hasonlóan – a folyamatos megújulás jegyében telt. Az iskolai tradícióhoz tartozó tanári- és növendék koncertek mellett immár hagyományosan ad hangversenyt a zeneiskola nevelőtestülete október 1-jén, a Zene Világnapján⁶.

Az adventi időszakban több alkalommal került megrendezésre a Zenés Adventi Vásár. Az egész napos programsorozat keretében hangversenyek, teaház, kézműves foglalkozás, népzenei táncház és kirakodóvásár segít az ünnepre ráhangolódni. A zeneiskola rendszeresen ad helyet vendégművészek hangversenyeinek, művészeti találkozónak és zeneiskolai táboroknak egyaránt. Az iskola immár hagyományosan ad ott-hont a Regionális Szolfézsversenynek, valamint az Országos Hangjegykártya Versenynek.

Az intézményi hagyományok újabb állomásaként került sor a zeneiskola és az alapítvány közös jótekonysági hangversenyére 2012 júniusában. Az esztergomi bazilikában – az orgona tanszak elindításához szükséges hangszer beszerzéséért – nagy sikerrel megtartott jótekonysági hangverseny immár visszatérő programja az éves koncertnaptárnak. A civil támogatás és az összefogás meghozta gyümölcsét, hiszen elegendő összeg gyűlt össze egy jó minőségű digitális gyakorló orgona megvásárlására.

2014-ben az orgona szak elindulásával tovább bővült a zeneiskolában választható hangszerek száma.

⁶ Yehudi Menuhin hegedűművész és karmester 1975-ben az ENSZ Nemzetközi Zenei Tanácsban töltött be elnöki tisztelet és így hívta életre a Zenei Világnapot, amelyet világszerte minden évben október 1-jén ünnepelek.

Az új utak keresése és a folyamatos megújulás mellett minden iskola identitása akkor kiegyensúlyozott és áll biztos alapokon, ha tiszteli az elődök munkáját, abból igyekszik erőt és iránymutatást kapni, valamint hagyományait tudatosan ápolja. Az Esztergomi Zeneiskola nagy múltú igazgatója által 1978-ban alapított Sztárcsevich-díjban azok a növendékek részesülnek, akik, *„példamutató és közösségformáló tevékenységükkel több éven keresztül járultak hozzá az iskola pedagógiai hírnevének öregbítéséhez.”* A komoly hagyományokkal bíró díj átadására – a nevelőtestület javaslata alapján – minden tanév végén kerül sor.⁷

Az iskola nemcsak a nevelés-oktatás és a közösségépítés területén kívánja betölteni hivatását, hanem a színvonalas szakmai munkához elengedhetetlen tárgyi feltételek biztosításában is törekszik pályázati forrásokhoz jutni. Az elmúlt évtized kiemelt fejlesztéseként az 1928-ban – az iskolaigazgató Buchner Antal kezdeményezésére – alapított könyv- és kottatár újult meg közel 5,5 millió forint értékben. Az alapító nevét viselő gyűjtemény informatikai fejlesztésének keretében az elektronikus olvasóazonosítási rendszer kiépítése, a könyvtár helyiségeinek felújítása és korszerűsítése történt meg.

Napjainkban az intézmény közel 380 növendékkel büszkélkedhet, akiket 28 főből álló tantestület oktat. A hangversenyek, egyéb nagyszabású rendezvények helyszínül a 120 férőhelyes földszinti Reményi Károly Hangversenyterem és a II. emeleti Liszt Ferenc Kamaraterem szolgál. Csoportos oktatás 5 tanteremben, egyéni hangszeres oktatás pedig 21 szaktanteremben folyik.

„Meggyőződésünk, hogy a XXI. sz.-i ember számára is meghatározó fontosságú, hogy elsajátítsa azt a látásmódot, megtapasztalja azt az életérzést, amellyel a klasszikus hagyományokra épülve a személyiség szabad fejlődésének teret adva új értékeket teremteni képes, művelt, nyitott, tevékeny, alkotó ember megszületését segíti elő. Szándékaink szerint a humán-értékek ismerete és elsajátítása komplex egészbe foglaltatik a zenével, miközben a nevelés és az oktatás a művészeti művészeti készségek fejlesztését, az alkotás önmegvalósító szabadságát is lehetővé teszi. Célunk, hogy iskolánk tanulóinak személyes boldogulása, társadalomba való beilleszkedése az itt elsajátított képességek segítségével legyen könnyebb, zökkenő-mentesebb. Pedagógusaink azon munkálkodnak, hogy a gyerekek önálló, kreatív, együttműködő szabadon gondolkodó személyiséggé váljanak. Ezen célok elérését elsősorban a tevékenységre ösztönző légkör megteremtésével

⁷ Sztárcsevich-díjban részesült növendékek az elmúlt évtizedben – 2017: Szalay Lotti Kata 2016: Pásztor Ádám, Mikesy Tamás Miksa 2015: Szalay Lili Blanka 2014: Ágoston Máté, Fenyves Krisztián 2013: Robotka Bertalan 2012: Karátsonyi Evelin, Sárosi Kristóf 2011: Faragó Dóra, Pásztor Ádám 2010: Fenyves Krisztián, Erdős Attila, Horváth Domokos, Lengyel Péter, Borz Zsófia 2009: Kajtor Kamilla, Papp Csilla, Nyerges Ádám

*biztosítjuk. Az iskola alapértékei: bizalom, biztonság, együttműködés, kölcsönös tisztelet, becsületesség, hatékonyság, hitelesség, szabadság és kötöttség megfelelő aránya, hazaszeretet és más népek kultúrájának szeretete.*⁸

Udvardyné Pásztor Ágnes (1968–)

Középiskolai tanulmányait a Budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola orgona tanszakán végezte Virágh Endre és Szathmáry Lilla növendékeként. A szakközépiskolás évek alatt fuvola szakon is tanult, ami tanári pályafutásában, valamint szimfonikus zenekari munkájában nagy szerepet játszott. Főiskolai végzettséget az Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanárképző Főiskolai Karán, ének-zene, karvezetés és zongora kiegészítő szakon szerzett Mohayné Katanics Mária karnagy osztályában. Mint orgonista – Gergely Ferenc orgonaművész növendékeként – 1991-ben kántor-karnagyi oklevelet szerzett. 1992-1996 között a Budapesti Monteverdi Kórus tagja volt.

A diploma megszerzése után az Esztergomi Városi Zeneiskola fuvolatanára, korrepetítora, fúvós tanszakvezetője, illetve az Esztergomi Városi Szimfonikus Zenekar fuvolása lett. 2001 óta az intézmény igazgatója. 2006-2011 között második szakirányként szolfézs tanári, majd 2012-ben egyetemi mestertanári diplomát szerzett az ELTE Bölcsészettudományi Kar szolfézs, illetve ének-zene tanári mesterképzési szakán. Jelenleg a zeneiskolában – igazgatói teendői mellett – zongorát és szolfézszt tanít, továbbá az Esztergom-Kertvárosi Szt. István templom és a Dorogi Szt. Borbála Plébániatemplom kántora, a Dorogi Szent Borbála Kórus, valamint a Balassa Bálint Vegyeskar karnagya.

⁸ Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola küldetésnyilatkozata

Az Esztergomi Zsolt Nándor Zeneiskola tantestülete a 2017/2018. tanévben:

Antós Dénes – klarinét
Baranyai Irén – szolfézs
Bíró Sarolta – fuvola, furulya
Daróczi Gabriella – magánének
Dávid Zsuzsanna – fuvola, furulya
Drága-Jurásek Ildikó – fuvola, furulya
Gáspár Csilla – gordonka, vonószenekear vezetője
Jászberényi Edina – gitár
Kovács Andrea – zongora, zeneóvoda
Lukács Livia – zongora
Málnai József – korrepetíció
Németh Judit – hegedű
Pandák Viktor – népzene
Petróczy Csaba – zongora, korrepetíció
Reményi László – trombita, fúvószenekear vezetője, intézményvezető-helyettes
Rózsár Brigitta – zongora
Samu Zoltán – népzene
Séra Anna – szolfézs, zenetörténet- zeneirodalom, kórus
Stipkovits Fülöp – szolfézs, intézményvezető-helyettes
Szabó Enikő – népzene
Szabóné Érdi Mónika – hegedű
Szalkay Dávid – trombita, harsona
Szegedi Lászlóné – zongora
Szegő Csaba – szaxofon, furulya, klarinét
Szikora Balázs – ütő
Udvardyné Pásztor Ágnes – zongora, szolfézs, intézményvezető
Vigh Kristóf – zongora
Zimmer Dóra – szolfézs

Az oktatást segítő munkatársaink a 2017/2018 tanévben:

Bordás-Magyar Eszter – iskolatitkár
Cseh Bálint – portás, karbantartó
Ladányi Ferencné – takarító
Nagy István Endréné – takarító

Útravaló – mozaikok Kodály Zoltán tanításából

„... a szüntelen továbbtanulásra való törekvés... minden erővel ébren tartani, éleszteni... csak így bányászhatja ki mindenki magából azt, ami tehetsége veleszületett, csak így teljesíti a közösség iránti kötelességét.”

„... a tanulást nem lehet abbahagyni az iskolával. Ha jobb életet akarunk, naponta újat kell tanulnunk késő öregkorunkig. Akinél megreked a tanulás az iskola végeztével, megbukik az élet vizsgáján, akármilyen jól vizsgázott is az iskolában.”

„És mire való mind a fáradságos tanulás? Hogy versenyeket nyerjünk? Társaink fölé kerekedjünk, hírt, nevet szerezzünk? – Nem. Akiben van tehetség, köteles azt kiművelni a legfelsőbb fokig, hogy embertársainak mennél nagyobb hasznára lehessen. Mert minden ember annyit ér, amennyit embertársainak használni, hazájának szolgálni tud.”

Kodály Zoltán